46ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 413 Կ. ՊՈԼԻՍ, ՕԳՈՍՏՈՍ 23/5 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1902 ՈՒՐԲԱԹ 2 ՋԷՄԱԶԻԼ ՍԽԷՐ 23 ԱՂՕՍԹՕՍ 1318

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉI-EFKIAR
38, Grand' Rue de la S-Porte, 38
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ ԿՈՒՂՂՈՒԹԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պալատ Ալի Ճառտէսի, 38
խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

Մանզուամէի Էֆքիար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنجه يومى و سياسى غزه‌درر
ادارهٔ‌خانه‌سى: باب عالى جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամեայ
Պոլսոյ համար	80 ղ.	50 ղ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 դուռուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՑԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԱՐՇԵՆՏԱՍԱՆ-ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐ

Մեր վարժարանները յաճախող աշակերտները մեծաւ մասամբ էնէնֆ կամ աղքատ ծնողաց զաւակներ են, եւ բացառութիւն կազմելու ասիճան թիւով կը գտնուին բարեկեցիկ ընտանիքներու զաւակներ։

Ճշմարիտ փորձով դիտուած ու հաստատուած է որ այս աղքատի կամ էնէնֆի զաւակները մեծագոյն մասամբ հազիւ մէկ քանի տարի վարժարան յաճախելէ վերջ, առ առաւելն մինչեւ Մ-ին Դասընթացքի Ա. տարին բոլորած կամ ոչ, կը թողուն վարժարանը, կամ արտաքսուելով ու կը մեկնին արհեստ ուսանելով ու կը մեկնին արհեստ ուսանելով մինչեւ իսկ ուսումը, վարժարանը, ուսուցիչը, գիրքերը ու տնտեսները։

Սոյն պատճառները հետեւեալներն են.

Ա.—Ծնողք, էնէնֆ կամ աղքատ ըլլալով, չեն կրնար 3—6 տարի շաբաթեակ դիմանալ դասագրքի և տեսակի ընթացքի ծախերուն, որոնք տարին անգամ մը կամ երկուքը կը փոխուին և կարգէ կարգ կը բազմապատկուին. միւս կողմէ վարժարաններու անձուկ պիւտճէն չի ներեր ամէն դասարանի առ հասարակ բոլոր ձրի ուսանողներուն ձրի գիրք տալն հայթայթել, որով հաղթ ակամայ կը պարտաւորուին, բա առ ոչինչ «տարկը լուծէ զօրէնս», վարժարանէն հանել զաւակնին և արհեստի տալ, միմիայն այդ ծախքերուն ծանր լուծէն ազատելու համար։

Բ.—Ենթադրենք որ ծնողք հազար ու մէկ զրկանքներով յօժարին այդ ծախքերը ընել, յուսալով որ զաւակնին օր մը կրթեալ և ուսեալ մէկը պիտի կարնայ ըլլալ և գուցէ ապագային իրենց ալ օգնելու վիճակին պիտի հասնի։ Սակայն այս անգամ անա տղան, կամ բնականէն անընդունակ ուսման և կամ անոր նկատմամբ փափաք և սէր չունենալով, ծնողք տեսնելով որ, հակառակ իրենց այնքան անձնուէր զոհողութեանց, զաւակնին 2—3 տարին հազիւ կարգ մը կը փոխէ կամ ոչ, ուր որ էր հոն է մինչ ու մինչ, միւս կողմէն տարիքը կը լենայ, վարքն ու բարքը կը վատթարանայ, այս անգամ ես ծարահատեալ կը հարկադրուին վարժարանէն հանելով արհեստ մը ըրէք, զուցէ հոն կ'աշխատի և «մարդ կ'ըլլայ»ի սին յոյսով։

Գ.—Վերջապէս մեր վարժարանաց ուսանողներու անհամեմատ շարքը, և ձեռական աշխատութեանց ու արհեստներու գործնական ուսուցման զգալի պակաս ալ կարծեմ, կարեւոր պատճառ մըն է, տղան բնական արհամարհանք կամ ատելութիւն մը տածել տալու ուսման դէմ. եւ այսպէս ուրեմն կիսատ թողլով շատ անգամ տարեշրջանին մէջտեղ իսկ յանկարծ վարժարանէն մեկնող աշակերտը ինչ կ'ըլլէ և ուր կը դիմէ։

Ամէն տարի այսպէս կրթութեամբ և ուսմամբ կիսաւարտ մեկնող այս դժբաղդ աշակերտաց ծնողք, մէկ քանի տարուան ծախքերն ալ վրայ տալէ վերջ, զանոնք կը դնեն անմիջապէս արհեստաւորի մը, այսինքն դարբինի կամ պայտարի և կամ երկաթագործի մը քով, առանց ամենադոյզն նկատողութեան առնելու թէ տղաք ո և է յարմարութիւն, ընդունակութիւն կամ փափաք ունի՞ն թէ ոչ այդ արհեստներուն։

Տղան հազիւ դպրոցական յարկը թողած և վերոյիշեալ արհեստաւորներէն մէկուն քով գացած, վայրկենաբար կարծես խուլ պայքար մը կը սկսի մղուիլ իր հոգւոյն մէջ դէպ ի դպրոցական յարկը, և կը սկսի մանու չափ ատելով ատել ամէն ինչ որ ուսման ու կրթութեան կը վերաբերի. նոյն իսկ իր նախկին ուսուցիչները. ո՛վ գիտէ, արդեօք անգիտակցաբար վրէժ լուծել կ'ուզէ անոնցմէ, որոնք անուղղակի թէ ուղղակի կերպով պատճառ եղած ըլլան իրեն ՝ծարք չելլալուն, և այդ վրէժը լուծելու համար, առաջին օրէն իսկ ընալ ընել ժամանակ մը իրեն եղած գործիքները, գիրք, տետր, թուղթ ևն. և կ'երդնու ոչ է գրուած քան մը ձեռք չառնուլ։ Եւ այսպէս 2—3 տարի չարունակ նոյն կամ մէկ քանի արհեստաւորներու քով կը ծառայէ, անոնցմէ ոչ է բան մը սորվելու, միմիայն անասնաբար արհեստաւորին տան և խանութին ամէնէն ցաւորին ծառայութիւններն իսկ ընելով, և երբեմն անոր անլուր լուսանքներուն և սպառնալիքներուն ենթարկուելով։ Խեղճ հայրն ալ անդին կ'սպասէ որ երկար տարիներէ վերջ՝ իր զաւակն արհեստաւոր պիտի կրնայ ըլլալ։ Այսպէս, ահա տղան թէ պէտք եղածին պէս արհեստաւոր մը չըլլար և թէ ուսումը կ'անարգէ։

Միւս կողմանէ ալ, մաս մը աշակերտներ ալ, որոնք քիչ ու շատ ուսման չրջանը կ'աւարտեն, անպատճառ կ'ուզեն «գրագրութիւն, ուսուցչութիւն» ևն. ևն. նոյնպէս արհամարհելով արհեստը, որն որ եթէ ուսմամբ զուգընթացաբար յառաջացած ու զարգացած ըլլար, մեծ հրաշքներ պիտի գործէր։ Ահա այս անգամ ալ արհեստն է որ կ'անարգուի։ — Ինչ է ուրեմն այս մեծ չարեաց դարմանը.—

Ուսան, որպէս զի մեր վարժարանները յաճախող աշակերտներ «ուսմունքով արհեստը» կամ «արհեստով ուսմունքը» (ինչպէս որ կ'ուզէք) սիրեն ու մէկը միւսով զարգացնեն, պէտք է որ այլ ևս չանանք տղուն «արհեստներու» մասին ունեցած ազնքան բնածին սէրն արծարծելու միջոցները խորհիլ, մէկ կողմանէ իւրաքանչիւր դասարանի մէջ ձեռական աշխատութեանց դասախօսութիւնն ընելով օրոշ և կանոնաւոր ծրագրով մը, միւս կողմանէ, ակզնաւորութիւն մը ըլլալու համար մի քանի կարեւոր ու կեդրոն թաղերու խնամակալութիւններ, Հոգաբարձութիւններ և կամ թաղական Խորհուրդները, իրենց պիւտճէին վրայ փոքրիկ զոհողութիւն մ'ընելով հանէին իրենց վարժարանաց մէջ առնուազն 20-30 թէ «ուսման» և թէ «արհեստ»ի ընդունակութիւնն և սէր ունեցող աշակերտներ օրական 3 ժամ ուսման և 3 ժամ արհեստի պարապեցնել։ Ուսումներէն պէտք է դասախօսել «հայերէն», «թուրքերէն», «ֆրանսերէն» և կամ «ուրիշ օտար լեզու մը», իսկ արհեստներէն «կօշկակարութիւն», «կանագործութիւն», «դերձակութիւն» «ատաղձագործութիւն», զորս մեր վարպետները կը յուսամ թէ փոքր ինչ զոհողութեամբ պիտի ղիջանին մեր տղոց յօժար կամօք ուսուցանել։

Ահա ինչ որ կը պահանջէ ներկայ դարուս ոգին, ահա ինչ որ կը խորհին ու կը գործադրեն եւրոպական բոլոր յառաջադէմ ու զարգացեալ ազգերու Դպրոցական վարչութիւններ, վերջապէս ահա ինչ որ կը գործադրուի այսօր, հոս Պոլիսի մէջ իրապէս, Ս. Փ. Որբանոցի մէջ, և զաւառները արհեստարան-Որբանոցներու մէջ։

Աշխատանք սիրցնել տղուն ուսմունքով. ուսմունք և արհեստ պէտք է զուգընթաց ընթանան։

Հարկ անհրաժեշտ է ուրեմն որ ընդհուպ չանանք «Արհեստարան-վարժարաններու վերածել մեր վարժարանները։ Ինչ մեկ քանին ինչ որ դժուար չէ կարծեմ։ Այն ատեն է ահա որ պիտի ունենանք «Ուսեալ արհեստաւորներ» կամ «արհեստաւորուսեալներ,» և ոչ թէ, ինչպէս այսօր «Թերուսուսեալներ» կամ «Թերվարժուսեալներ» կամ «Թերվարժ-արհեստաւորներ» լէգէոնները։ Այն ատեն է ահա, որ մեր աշակերտաց վարքն ու բարքն ալ պիտի փոխուին, և ուսման մէջ ետ մնացողներ գտնէ արհեստի պիտի նուիրեն զիրենք ու անոր մէջ [illegible] բաւական սուղ ժամանակի մը մէջ, մեր աշակերտք մէկ կողմանէ խիստ կարեւոր ուսմանց և միւս կողմանէ արհեստներու մէջ զարգանալով, գրեթէ մէկ քանի տարուան մէջ պիտի կրնան բաւական ուսեալ «արհեստաւորի-զաւֆներ» ըլլալ և վարժարանէն ելած օրերնէն փոկ չաքաթական առ նուազն 40-50 զրուշ չահիլ, ինքնօգնութեամբ զարգացընելով նաեւ իրենց ուսումը։

Այսպէսով մեր զաւակները պիտի վարժուին «գրիչն ու հերիւնը», «գիրքն ու մկրատը», «թղթի կամ լրագրի թերթը» ու «քշդոցը կամ սղոցը» միանգամայն գործածել։

ԿՐԹԱՍԷՐ

ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐԻ ԲԱՆԱՒՈՐ

ԲԱՂԱՁԱՅՆ ԷՇԸ

(Կենդանաբանական զուարճալիք)

Ի՞նչ է էշը։

Ահա հարցում մը, որու պատասխանը տալու անկարող անձեր կարծեմ շատ քիչ պիտի գտնուին։ Եթէ նրբա-

---

—Եթէ դիս սիրած ըլլար, այսքան ատեն չգալիք կ'ընէր. նայէ՛ Վահրամը... դեռ շատ չ'ընէր մեզ ճանչնալը և ճամբա կ'այցելէ մեզի... իր աչքերը բարերուն անուշ հնչունութիւնը և իր մանկական երեւոյթը արդէն կը մատնեն իր ներքին զգացումները... սիրուկիկ ազա՛յ չիտակը... երանի՜ թէ... բայ ի՞նչ կ'ըսեմ... արդեօք կը բանդուչե՞մ։

Ցանկարծ ոտքի ելաւ. յուզումէն կծեւաւ և աչքերը կ'այրէին։ Ղարիկ դասակի մը մօտեցաւ և սկսաւ գիրքը խառնել։ Ցայտնապէս կ'երեւէր թ զբօսանք մը կը փնտռէր, հոգեկան տալլումը մեղմացնող դեղատոփօն մը որուն յանձնէր ինքզինքը և ա՛լ չլսէ...։

Բայց նոր բան մը չգտաւ։ Զօլին և ուռժէին մէկ քանի վէպերուն քով ցիւցան կը մնային քանի մը բանաստեղծական հաւաքածոներ զորս կարդացած էր տանելոք Զարուհիին հետ երբեմն գլուխ գլխի և իրենց տպաւորութիւններն ու սրտի հակումները պատմած իրարու՝ փոխադարձաբար։

Դարակը գոցեց, ձեռքը մաղերուն վերայէն անցուց և նորէն գնաց նստիլ պատուհանին առջեւ։

Արդէն ժամանակը ուշ էր և վարկեանները կ'անցնէին։ Չէր գիտցած թէ իր առանձնացումը կրնար ուշադրութիւն գրաւել, ա՛նքան իր մտադրութիւններով ու հաչիւներով զբաղած էր ան։ Նոյն պատուհանը մայրը ներս մտաւ։ Արդէն քանի մը օրէ ի վեր իր տխուր երեւոյթը զինքը անհանգիստ կ'ընէր և տրիթ մը կը փնտռէր զայն հարցափորձելու, կարծելով թէ այդ վիճակը առնչութիւն մը կրնար ունենալ Լեւոնին՝ հոգեզաւակ մը եղած ըլլալու պարագային հետ։ Սիրանոյշ մայրը տեսնելով հազիւ կրցաւ իր չփոթութիւնը ծածկել, երբ ան. Եւ դինչ առանց այլեւայլի հարցուց.

—Աղջի՛կս, քեզ մտահոգ կը տեսնեմ, ի՞նչ կայ փա՛ռք Աստուծոյ, այս օրերն ալ կ'անցնին...։

—Բան մը չէ մա՛յր, Զարուհիին վրայ կը մտածէի, որմէ այսքան ատենէ ի վեր լուր մը չեմ առած։

Բայց ան. Եւ դինչ, ու արդէն այն ճամբանէրն անցած էր իր երիտասարդութեան չրջանին, գիտէր թէ դեռաբեղջիկներ ե՞րբ հոգեկան լքումներ կ'ունենան, անկեղծութեամբ յարեց.

—Ամէնը ա՞յդ է, ես ալ կարծեցի որ թաքուն վիշտ մը կրնաս ունեցած ըլլալ... բայց ես հաւատք ունիմ վերջապէս այսուհանդերձ եթէ քեզի ուրախութիւն պատճառող պարագայ մը գոյութիւն ունենայ, հարկաւ ինծի կը հաղորդես...

—Ինչո՞ւ կ'ըսես, մա՛յր, ընդմիջեց գեղանի աղջիկը՝ մօրը հոգածութենէն չափազանց յուզուած, մինչդեռ միւսը արգէն հաստատուելով իր պզտիկ տարակոյսին մէջ աւելցուց.

—Բայց աւելորդ է տեղ խրտչելը, երբ, դուն քու մտացիութեամբդ ու հաստատուն նկարագրովդ արդէն ինքզինքդ կրնաս կառավարել...

—Մա՛յր, մրմնջեց աղջիկը, յուզուզումէն կէս մը մատնուած, չնորհակալեմ գնահատական խօսքերէդ... պէտք է գիտնաս թէ ներքին զգացումներս վարելուն մէջ միշտ չրջահայեցութեամբ կը շարժիմ...

(Շարունակի՛ւ)

29
«ՄԱՆԶՈՒՄԷ» Ի ԹՈՒՐԹՕՆԷ

ՀՈԳԵԶԱՒԱԿԸ

(Պոլսահայ կեանքէ)

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԺՈ.

Հոգեսրտային տարակոյսներու անձնատուր Սիրանոյշ կը տառապէր։

Եթէ վերջապէս իր նիւթական կեանքի բարեշրջումի պէտքը գոհացում տանալու կարելիութիւն կար՝ անկնկալ բարերարի մը հանդիպած ըլլալուն, միւս կողմէ իր բարոյական ձգտումներուն մէջ՝ կասկած Ը մտածութիւն հեղհեղուած սուր հանգամանք մը կ'առնէին՝ քանի՛ դժգոհ սիրոյ մը անսուտութեամբ օրորուէր։

Արամին երկաթաեւշրջանիկները ու

—Ես դիս սիրած ըլլար, այսքան ատեն չգալիք կ'ընէր. նայէ՛ Վահրամը... դեռ շատ չ'ընէր մեզ ճանչնալը և ճամբա կ'այցելէ մեզի... իր աչքերը բարերուն անուշ հնչունութիւնը և իր մանկական երեւոյթը արդէն կը մատնեն իր ներքին զգացումները... սիրուկիկ ազա՛յ չիտակը... երանի՜ թէ... բայ ի՞նչ կ'ըսեմ... արդեօք կը բանդուչե՞մ։

Ցանկարծ ոտքի ելաւ. յուզումէն կծեւաւ և աչքերը կ'այրէին։ Ղարիկ դասակի մը մօտեցաւ և սկսաւ գիրքը խառնել։ Ցայտնապէս կ'երեւէր թ զբօսանք մը կը փնտռէր, հոգեկան տալլումը մեղմացնող դեղատոփօն մը որուն յանձնէր ինքզինքը և ա՛լ չլսէ...։

Բայց նոր բան մը չգտաւ։ Զօլին և ուռժէին մէկ քանի վէպերուն քով ցիւցան կը մնային քանի մը բանաստեղծական հաւաքածոներ զորս կարդացած էր տանելոք Զարուհիին հետ երբեմն գլուխ գլխի և իրենց տպաւորութիւններն ու սրտի հակումները պատմած իրարու՝ փոխադարձաբար։

Թեան չրջանին, գիտէր թէ դեռաբեղջիկներ ե՞րբ հոգեկան լքումներ կ'ունենան, անկեղծութեամբ յարեց.

—Ամէնը ա՞յդ է, ես ալ կարծեցի որ թաքուն վիշտ մը կրնաս ունեցած ըլլալ... բայց ես հաւատք ունիմ վերջապէս այսուհանդերձ եթէ քեզի ուրախութիւն պատճառող պարագայ մը գոյութիւն ունենայ, հարկաւ ինծի կը հաղորդես...

—Ինչո՞ւ կ'ըսես, մա՛յր, ընդմիջեց գեղանի աղջիկը՝ մօրը հոգածութենէն չափազանց յուզուած, մինչդեռ միւսը արգէն հաստատուելով իր պզտիկ տարակոյսին մէջ աւելցուց.

—Բայց աւելորդ է տեղ խրտչելը, երբ, դուն քու մտացիութեամբդ ու հաստատուն նկարագրովդ արդէն ինքզինքդ կրնաս կառավարել...

—Մա՛յր, մրմնջեց աղջիկը, յուզուզումէն կէս մը մատնուած, չնորհակալեմ գնահատական խօսքերէդ... պէտք է գիտնաս թէ ներքին զգացումներս վարելուն մէջ միշտ չրջահայեցութեամբ կը շարժիմ...

(Շարունակի՛ւ)

կ'ըլլան։ Ուրեմն մեր նոր հարսը՝ կը փափաքի որ իր գողտրիկ աւանակը զրաց՝ բայց ներդաշնակ ձայնով և ոչ թէ բաղձայն։ Այս մասին իր կամքը կը յայտնէ ամուսնոյն որ ազդարարութեամբ՝ մասնագէտ մը կը գտնայ, որ փեսին ներկայանալով,

—Ես կարող եմ էշդ քաղցր ձայնով զուգանել, իմ արհեստս է անիկա, կ'ըսէ։

—Շատ լաւ, ինչ գին կ'ուզես։

—Երեք հարիւր ոսկի կանխիկ և 5 տարի պայմանաժամ։

—Եթէ կարող չըլլաս այդ ժամանակ ամիսոցին մէջ խոստումդ կատարելու...։

—Էյ, այն ատեն ես աւանակիդ տեղը ուղածիդ պէս կը զրամ։

Նոր փեսան որ չափազանց կը սիրէր իր կինը, 300 ոսկին կանխիկ վճարելով պայմանագրութիւն մը կը կնքէ որով «Նոր հարսին էշը» երաժշտութեան նշանաւոր դասատու մը կ'ունենայ։

Ողջամիտ անձեր յիշեալ պայմագրութիւնը լսելով կը հեռաքրքրուին և նորագիւտ «աւանակային երաժշտութեան» բաղդախնդիր դասատուն գտնելով կը հարցնեն իրեն։

—Պէ մարդ, ինչիդ վստահեցար այսպիսի տարօրինակ պայմանագրութիւն մը կնքելու համար։

—Պէ ճանըմ, 5 տարուան մէջ կամ ինծի «բիանքօ» մը կը զարնէ և կամ թէ աւելի հաւանական է որ անոնք էրիկ կնիկ գժտուելով Ֆրանսական օրէնքին դիմեն ու ամուսնալուծութիւն պահանջելու կ'ելլեն ու էշը կը մոռնան։

—Աղէկ խելք ես ըրեր։

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՊԱՐՍԻՑ ՇԱՀԸ

Շահը Սեպտ. 1ին և նախորդ օրը ամբողջովին Բարիզի մէջ անցուց։ Նախորդ օրը՝ յետ միջօրէին Պուլոնը Պուլօնը գնաց, բայց գիշերը դուրս չելաւ Նորին Վեհափառութիւնը։ Սեպտ. 1ի գիշերը ուշադիր հետեւեցաւ Բօմէթի Ֆրանսէզի ներկայացումներուն։ «Ֆրանսէ» լրագրին խմբագիրը Մ. Հէնրի տէ Հու տեսակցութիւն մը ունեցաւ Շահին հետ, որուն մէջ Նորին Վեհափառութիւնը յայտարարեց թէ, Ֆրանսացիք, մեծ ծառայութիւններ մատուցին Պարսկաստանի և յոյս յայտնեց թէ այս երկու երկիրներու միջեւ գոյութիւն ունեցող բարեկամական և առեւտրական յարաբերութիւնները պիտի շարունակուին։ Բաւ թէ Պարսիկները յայտնի նախապատիւութիւն մը ունին գեղարուեստի, գիտութեան և գրականութեան, որոնց մէջ Ֆրանսացիք իրենց վարպետներն են։

Պարսիկ վեհապետը մարդասիրական լուսանկարներ ստացաւ Իտալիոյ թագաւորին և թագուհիին կողմէ։ Ոսկեզօծ չքեղ զարդերու մէջ առնուած են այս լուսանկարները, որոնց վերեւ կը հանգչի իտալական թագը։ Կոմս Թորնիէլլի երբ այցելութիւն տուաւ Շահին ուրբաթ օր, յայտնեց այդ նուէրներուն հանելը։

ՍՊԱՆԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

Արքունական շրջանակներու մէջ կը հաստատուի թէ, Ալֆոնսօ թագաւորը սեպտեմբեր 4ին Պիլպաօ պիտի երթայ, ուր զինքը ընդունելու համար մեծ պարտաստութիւններ կը տեսնուին։ Իրեն պիտի ընկերանայ մայրը և Ինֆանդա Մարիա Թէրէզա քոյրը։ Մովային նախարարը պիտի կարգադրէ արքայական այս պտոյտին ծրագիրը, որուն մէջ է նաեւ այցելութիւն մը Պիսքէյի հանքերը։ Քաղաքապետական իշխանութիւնները մեծ կանխապատրաստութիւններ ձեռք առած են թագաւորը պատշաճապէս նդունելու համար։

ՍԸՐ ՈՒԻԼՖՐԻԴ ԼՕՌԻԷ

«Տէպա» յօդուած մը կը հրատարակէ Սըր Ուիլֆրէտ Լօռիէի մասին, որ հետեւեալ հատուածը կը պարունակէ.

—«Ֆրանսերէնասիրական յարաբերութեանց մասին յաճախ դիտուած է որ, մեր և նախկին գաղթականութեան միջեւ առեւտրական շատ աւելի սերտ յարաբերութիւններ կրնային գոյութիւն ունենալ, համահաւասար կերպով նըպաստաւոր, քան ինչ որ կայ հիմա։ Ֆրանսայի, ինչպէս նաեւ Քանատայի կողմէ, ձեռնարկ մը եղած է դարմանելու համար անտեսական այս թուլութիւնը։ Մենք գիտենք թէ Սըր Ուիլֆրէտ Լօռիէ երբեք չէ մոռցած իր ինչ պարտիլը անգլուֆրանսական միաւորութեան զոր ինք կը ներկայացնէ և թէ Քանատայի երկիրը որքան նպաստաւոր է բաղձացուած ձեռնարկին։ Այս է մէկը այն բազմաթիւ պատճառներէն, որ Ֆրանսայի մէջ իր ներկայութիւնը այնքան հաճոյքով ողջունել կուտայ»։

ԱՆԹԵԼ ՀԵՌԱԳՐԻՆ ՀԻԱՆԱԼԻ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐԸ

Իտալացի հռչակաւոր ելեկտրագէտ Սինեօր Մարքոնի, անթել հեռագրի հրաշալի գիւտին հեղինակը, Ֆէլրօլի մէջ ընդունեց այցելութիւնը բազմաթիւ Սպանիացի հեռագրագէտներու, իտալական «Բառլօ Ալպերթ» յաձանային մէջ։ Իրենց տեսակցութեան միջոցին Սինեօր Մարքոնի յայտնեց թէ օր աւուր յարաբերութեան մէջ եղած է Իլմանութի հետ, և այդպէսով լուրեր ստացած է Իտալիոյ թագաւորին Պերլին ժամանման մասին։ Մարքոնի յայտնեց նաեւ թէ յաջորդական հեռագրումի հանելուկն ալ լուծած է և իրապէս տեւական կերպով յարաբերութեան մէջ եղած է Անգլիոյ հետ, երբ յարաբերութիւն ունէր նաեւ ուրիշ կողմերու հետ։

ՎԷՆԷՑՈՒԷԼԱՑԻ ՄԷՋ

Վիլէմսթատէն հետեւեալ հեռագիրը ղրկուած է Նիւ Եորք.

«Խռովարարներու յառաջընթաց խումբը փորձեց գրաւել Թակուայը, Վէնէցուէլլայի մէջ, օգոստոս 28ին։ Հինգ ժամուան կռիւէ մը ետքը խռովարարները լքեցին դաշտը։ Անոնցմէ երկու հարիւր հոգի մեռան և վիրաւորուեցան։

«Հէրալտ»ի թղթակիցը կը տեղեկացնէ թէ քառասուն երկու հոգի մեռած են Պոլիվար և Ռէսթօռատօր թնդանօթաձիգներուն մէջ Սիուդատ Պոլիվարի ռմբակոծութեան միջոցին, և երկու նաւերն ալ ծանրապէս վնասուեցան»։

Բարաքաի ամերիկեան դեսպան Մ. Պօլնէ առնուած հեռագիր մը կը տեղեկացնէ թէ խռովարարներու յառաջապահ խումբը ճակատում մը ունեցած է և պայքարը մղուած է Բուայի մօտերը։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸ՝ ԱՔԻՐԻԿԵԱՆ ՄՈՒՐԵՐՈՒ ՑԵՂԱՊԵՏԻՆ ՀԵՏ

«Սթանտարդ»ի թղթակիցը Մուրերու ցեղապետին հետ իր ունեցած հետեւեալ չահեկան տեսակցութիւնը կը հաղորդէ իր թերթին.

Ցեղապետը մեզ կ'ընդունի իր պատրաստի դրան առջեւ, իր պատերազմական նախարարին հետ, որ քիչ ժամանակ առաջ այցելութիւն տուած է Եւրոպա, մասնաւոր պաշտօնով։ Պատկառելի դէմք մը ունի ան և իր զգեստը աստիճանաւորի նշան մը ցոյց չի տար։ Բնիկ մորէ ծնած, ցեղապետը կատարեալ Մուրի մը երեւոյթը ունի։ Դէմքը թեթեւ մը բծաւորուած է ծաղկախտէ։ Դալկահար դէմք մը ունի, որուն վրայ սուր իմացականութիւն մը կը ցոլայ, և որուն իր սեւ աչքերը անուշ ժպտայայտութիւն մը կուտան։

—Ինչ բան բերաւ ձեզ երկիրս, կը հարցնէ ցեղապետը։

Կը բացատրեմ թէ շատ բան լսած ենք իր երկրին գեղեցկութեան և բեղմնաւորութեան վրայ, և կը բաղձայինք տեսնել այն ցեղապետը որ այնքան օգտակար բարոյութիւններ մատուցած էր իր երկրին մէջ։

—Անգլիան շատ կը հեռաքրքրէ զիս կ'ըսէ։ Կը բաղձայի որ բոլոր նախարարներս այցելած ըլլային Լոնտոն, կ'աւելցնէ աչք ընելով Սըր Մէհտի Մէնէպիհիի, որուն յիշատակները, աշխարհի ամէնէն մեծ քաղաքներուն հրաշալիքներուն հետ, տակաւին չէ մոռցուած։

Ցեղապետը մեծ նախանձաւորութիւն ունի իր երկիրը յառաջդիմութեան ճամբուն մէջ դնելու երկաթուղիներու շինութեամբ։ Անդրադառնալով Մուրերու երկրին արգասաւորութեան, զարմանալի աղբիւրներուն և երկաթուղիներու շինութեան, «Այո՛, կ'ըսէ, կ'ուզեմ երկաթուղիներ շինել, բայց միջոցներ կը պակսին ինծի, և երբ օտար դրամագլուխներով չանամ ընել այդ բանը, կը վախնամ որ ատով երկրիս անտեսական կացութիւնը կը վտանգեմ»։

Կամաց կամաց խօսակցութիւնը ուրիշ կողմ կը դառնայ, աւելի չահեկան խնդիրներու որոնք մեզ աւելի կը շահագրգռեն։ «Կը լսեմ թէ, շատ մը փոփոխութիւններ մտցուցած էք երկրին գանձային վարչութեան մէջ։» Ցեղապետը կը պատասխանէ թէ ոչ միայն ատ՝ այլ շատ մը ուրիշ փոփոխութիւններ մտցուելու վրայ են ամբողջ երկրին մէջ, բայց անոնց ազդեցութիւնը զգալի ըլլալու համար ժամանակի պէտք կայ։

Կարգ մը ուրիշ տեսակցութիւններէ ետքը, հաճելի տպաւորութեան տակ, հրաժեշտ կ'առնենք ցեղապետէն, որ մեզ յաջորդ օրը սպասելը կը յայտնէ։

Կառավարչութեան և նկարագրի ինչ թերութիւններ որ ալ ունենայ, և որքան ալ տկար ըլլայ իր նկարագիրը, և ո՛չ մէկը կրնայ կասկածել թէ այս ցեղապետը ամէնէն լուսաւորեալն է, որ երբեք կառավարած ըլլայ այս տարօրինակ և հմայիչ երկիրը։ Իրաւցնէ մեծ փափաք ունի ան եւրոպական քաղաքակրթութիւնը և զարգացումը մտցնելու իր երկրին մէջ, և Անգլիոյ հետ իր բարեկամութիւնը կախում ունի Ֆրանսայի կողմէ իր ունեցած վախը չարձարձուելէն։ Ֆրանսան է որ զինքը կը վրդովէ, ոչ միայն իբր դըրացի՝ արեւմտեան կողմն, այլ նոյն իսկ իր սահմանագլուխներուն ամէն կողմէն։

Մեզմէ բաժնուած ատեն ցեղապետը ձեռքը կ'առնէ հեռաքրքրաշէտ արծաթ ժամացոյց մը։ Էտուարտ Եօթնեւորդի նուէրն է տա։ Ցեղապետը ատենով Անգլիոյ թագաւորէն ուզած էր բան մը, զոր կարենար միշտ իր քով պահել։ Իրենց աղօթատեղիին մէջ ոսկին արգիլուած ըլլալով թագաւորը արծաթ ժամացոյց մը ղրկած էր որ իր անբաժան ընկերն է հիմա։

Ցեղապետը մեր մեկնումէն առաջ դժգոհութեամբ կը խօսի ոգելից ըմպելիներուն և խմանութեան վրայ, որ կը յայտնէ թէ Եւրոպայէն մտցուած է Մուրերու երկիրը։ «Մէկ պէտք է ասենայ այս բանէն, կը հարցնէ։ Պիտի ըսեմ ձեզի հիմա։ Քրիստոնեաներն են որ այս չարիքը մտցուցին մեր մէջ, խմանութիւնը որ բոլորովին արգիլուած է մեր ցեղային հաւատալիքներուն և կրօնական սկզբունքներուն համաձայն։»

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱՂԷՏՔ ՄԱՐԹԻՆԻԲԻ ՄԷՋ ՆՈՐ ԲՈՐԲՈՔՈՒՄՆԵՐ

ՊԱՍ-ԹԷՐ, 3 Սեպտ.—(Կուտրլուբ) Բէլէ լերան վերջին բորբոքումներուն հետեւանքով 1060 հոգի մեռան եւ 1500 ալ վիրաւորուեցան։

ԲԱՐԻԶ.— Ֆոռ-թը Ֆրանսէն գաղթային նախարարութեան ուղղուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Մորոքոյի Աժուբատույեռ եւ Մոնպոնտու կործաներ են օգոստոս 30էն 31ի գիշերը։ Հազարի չափ զոհեր կան որոնց ուր հարիւրը մեռած։ Ֆոռ-թը Ֆրանս քաղաքը չէ վնասուեր։

—Ֆրանսայի գաղթային պաշտօնարանը տեղեկութիւն առաւ՝ հաստատող Բէլէ լերան նոր բորբոքումը։ Վաթսունմէկ գիւղեր կործաներ են։ Հազար երկու հարիւր մեռեալներ կան եւ երկու հազարէ աւելի վիրաւորներ։

ՀՌՈՄ.— Ռամբոլլա կարտինալը կը թախանձէ Սպանիոյ հետ կնքուած քոնքորդային բարեհորդումը յանձնել՝ Թրիպոլիի արքեպիսկոպոսին նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողովի մը։

—Պաշտօնական շրջանակներուն մէջ կը ծանուցուի թէ Ռուսիոյ ու Գերմանիոյ կայսրերը 1903ին Հռոմ պիտի այցելեն, Իտալիոյ թագուհիին ծննդաբերութենէն ետքը։

ԼՈՆՏՈՆ.— Բորթսմութէն կը հեռագրուի թէ Վիքէր եւ Մաքսիմ զինարանին կողմէ շինուած ընդծովեայ նոր չոգենաւերուն փորձերը շատ լաւ արդիւնք մը տուած են։

ՄԻՒՆԻԽ.— Մէկ քանի օրէն հրապարակ պիտի հանուին Բրիւկէր նախագահին յիշատակները ամբողջութեամբ։ Աշխարհի մեծ հրատարակիչներէն քառասունը մրցում մը կատարեցին այդ յիշատակները հրատարակելու համար։ Միւնիխի Լէքման մեծ տունը նախամեծութիւն չտեսաւ։

ԲՈՍԷԹ.—Այսօր կատարուեցաւ զրահանդէսը։ Հացկերոյթին ատեն Վիլհէլմ կայսրը բաժակ պարպեց Ռուսիոյ կայսեր կենացը։ Ե. զօրաբանակին հրամանատար Սթուէլբնակէլ բաժակ պարպեց Վիլհէլմ կայսեր կենացը։ Գերմանիոյ կայսրը Սեւ Արծիւ պատուանշանը տուաւ Վարշաւայի կուսակալ ռուս զօրավար Զէրթքովի և Բրուսիական Թագի երկրորդ ասպիճանը՝ ռուս զօրավար Պէքէրի։ Հացկերոյթէն առաջ Վիլհէլմ Բ. ընդունեց Զէրթքով զօրավարը և անոր երկու զօրագունդեու սպաները։ Տեսակցութեան պահուն կայսրը ուրախութիւն յայտնեց, տալով ռուս սպաներու ներկայութիւնը գերմանական զօրահանդէսի մը։ բաւ նաեւ թէ անոնց ներկայութիւնը տացոյց մըն է երկու վեհապետներու զնքի հին եղբայրակցութեան և անոնց միջեւ եղած հաւատարիմ բարեկամութեան։

ԲԵԴԵՐՍԳՈՒՐԳ.—Ռուսիոյ պաշտօնաթերթը կը ծանուցանէ թէ Ալեքսանտրա կայսրուհին, իր յղութեան անկանոն ընթացքին հետեւանքով, իժեր է, առանց հիւանդութիւն մը տալ գալու։ Ջերմութիւնը սովորականէ։ Նաեւ բազկերակը։

ՆԻԻ-ԵՈՐՔ.—Նախագահ Մ. Ռուզվէլթի ու հետեւորդներուն գտնուած կառքը ելեկտրաշարժ թրամուէյի մը զարնուեցաւ Բիթսֆիլտի և Լինքսի մէջտեղը։ Նախագահը թեթեւպէս վիրաւորուեցաւ։ Նաեւ քարտուղը։ Ոտիկան մը ծանրապէս վիրաւորեալ մեռաւ։ Նախագահին կասին ձիերն ալ մեռան։ Թրամուէյին կառավարը ձերբակալուեցաւ։

ԹԷՎՖԻՀԱԹ

Վէզաֆիի մէվմուալէրինի հիւանի իֆտաէ իգտամ վէ զայրեթլէրի միւշ ահէտ օլմասընա մէպնի, կէօրիճէ սանճաղը մուհասէպէճիսի իլզէթլու Հիւսէյին էֆէնտիեէ Թէրքիէն Սանիէ վէ Մէրսին սանճաղը մուհասէպէճիսի րիֆաթլու Մուսթաֆա Վամըգ վէ Համիտ Ապաս սանճաղը մուհասէպէ գալէմի պաշ քեաթիպի Մէհմէտ Ալի էֆէնտիլէրէ Սալիսէ րիւթպէլէրի տաիրէի Սատարէթ մէրպուութ Թէլէկրաֆ մէհէմուլբըճտան րիֆաթլու Մուսթաֆա վէ Սայիտ էֆէնտիլէրին սայ ու ղայրեթլէրինէ մէպնի, րիւթպէի Սալիսէ Թէվճիհ պույրուլմուշ տըր։

ՆԸՇԱՆ

Թէշրիֆաթը ումումիեէ նազըրը վէ Տիվանը Հիւմայունուն Թերճէմանը ուԹուցիֆէթլու Իպրահիմ պէյ էֆէնտի հազրեթլէրինէ Մուրասսա Մէճիտի նիշանը ղիշանը ինան պույրուլմուշ տըր։

ՆԵՐՔԻՆ

ԲԱԼՈՒՄՊՈ ԾՈՎԱԿԱԼԸ ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ

Տարտանելէն կը գրեն թէ «Ակորտաթ» յածանաւը երբ հոն ժամաներ է Օսմ. ամրոցները զայն ողջուներ են թնդանօթի հարուածներով։ Այս պահուն իտալական յածանաւը կանգ առած ըլլալով, Պիզայի կառավարիչը և նեղոցին հրամանատարները նաւ երթալով բարի գալուստ մաղթեցին։ Նաարայի մէջ ալ «Համիտիէ» զրահաւորը թնդանօթի 17 հարուածներով ողջուներ է իտալական յածանաւը։ Միջերկրականի օսմ. նաւաբաժինին հրամանատար Հասան Բահմի փաշա եւս այցելեր է ծովակալին։ «Ակորտաթ» մեկնած ատեն թնդանօթի 19 հարուածներ արձակեր է։

—Ծովակալը երբ նախընթաց օր պտիւ ունեցաւ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու, իտալական դեսպանը զայն ներկայացուց Ն. Վեհափառութեան։ Ցետոյ ծովակալը օսմ. Վեհապետին մատոյց Իտալիոյ Էմմանուէլ թագաւորին ինքնագիր մէկ նամակը։

—Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է Ականկուռա Օսմանիէ պատուանշանը շնորհել Բալումպօ ծովակալին, զանազան կարգի պատուանշաններ անոր հետեւորդներուն, ինչպէս նաեւ «Ակորտաթ» յածանաւին և «Էքսիա» դեսպանական պահականաւին սպաներուն։

—Թարպիոյ իտալական դեսպանատան մէջ տրուած հացկերոյթին մէջ իտալական դեսպանը բաժակ պարպած է Վեհ. Սուլթանին, և զօրավար Շաքիր փաշա Իտալիոյ վեհապետին կենաց. իսկ Բալումպօ ծովակալը օսմ. բանակին ու նաւատորմին և Ահմէտ Ալի փաշա իտալական բանակին և նաւատորին համար։

—Երէկ առտու Ծովակալը իր հիւրամեծարին, իտալական ընդհ. հիւպատոսին և ուրիշներու հետ այցելեց իտալական հիւանդանոցը ուր ընդունուեցաւ իտալական գաղութին քանի մը ծանօթ անձերուն և բժիշկներուն կողմէ։

Վերադարձին ճաշելէ վերջ Բերա Բալասի մէջ, պալատական կառքերով անցաւ Պոլսոյ կողմը և այցելեց Թոփ-Գարու Սէրայի պալատը, կայս. Միւզէյն և Գանձարանը։

—Ծովակալին Իտալիոյ թագաւորին կողմէ բերած և այսօր Սէլամլըքի արարողութենէն վերջ Վեհ. Սուլթանին մատուցանելիք նուէրներն են, «Թապլօ» մը որ կը ներկայացնէ իտալական ձիաւորներու ջոկատ մը, Մանչինի նկարին գործը և շատ ճոխ հաւաքածոյ մը զենքերու որոնք այսօր կը գործածուին իտալական բանակին և նաւատորմին մէջ։

—Կը կարծուի թէ ծովակալը կիրակի առտու պիտի մեկնի մայրաքաղաքէն։

—Իտալացի կազմարար մը Մ. Ռոֆոզզօ, Պոլսոյ տեսարանները պարունակող գեղեցիկ «Ալպոմ» մը նուիրեց ծովակալ Բալումպօյի՝ որմէ շատ գոհ մնալով ծովակալը իր մասնաւոր շնորհակալիքը յայտնեց յիշեալ կազմարարին։

ԳԱՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

Մեծ հանդէսով կատարուած է նաեւ գաւառներու մէջ։ Սինկաբուրի մէջ այն օրը բացուեր է «Նուրի Համիտ» մզկիթը։ Սինկաբուրի Իսլամները որոշեր են Զինաստանի իրենց կրօնակիցներուն համար ալ մզկիթ մը շինել Շանկայի մէջ։

—Նոյն օրը Թոգատի մէջ բացում մը կատարուած է 10 մէթր լայնութեամբ և 700 մէթր երկայնքով Պողոտայի մը։ Նոյնպէս Համիտիէ անունով 33 մէթր բարձրութեամբ ժամացոյցի աշտարակի մը։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ դեսպանը երէկ գիշեր ճաշ մը տուաւ ի պատիւ դեսպանատան խորհրդականին և Տիկ. Պընսբիի որ պիտի մեկնի Պոլսէն։

ԲՈՒԼԵՐԱ ԵՒ ԺԱՆՏԱԽՏ.— Ալեքսանդրիա 21/3 Սեպտ.։ Դահիրէի մէջ 24 դէպք և 19 մահ։ Հոս 8 դէպք 9 մահ Միւս տեղերը 890 դէպք և 760 մահ։ Ժանտախտ՝ հոս մէկ դէպք։

—Եգիպտոսի վարժարանները արձակուրդէն ետքն ալ չպիտի բացուին մինչեւ որ քոլերան անհետի։

ԱՒՍԹՐԱԿԱՆ.— Միրիօֆիթօէն 400 պարկ անիսոն եկաւ։

Երէկ Անտալուէն 20 իսկ Էսքիշէհէն 8 վագոն ցորեն եկաւ։

ԹԷՕՖԻԼԻ ՕՍՄԱՆԻՆԵՐՈՒՆ մէջ սխալ արձանագրուած տարիքները ուղղելու գործողութիւնները պիտի կատարուին երեքշաբթի և չարաթ օրերը։

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ Մնուցկին կազմէ ամուրդով ծախուած կալուածներուն փոխարժէքը այսուհետեւ պիտի վճարուի մասամբ հնչուն դրամով, մասամբ ճղռանի հաշուակցութեամբ և մասամբ ալ նոյն կալուածը դարձեալ Ապահովութեան Մնուցկին գրաւ դրուելով։ Նոյնպէս իր ամուրդի պայմանաժամը լրացուցած կալուածը անմի. ջապէս պիտի ծախուի և գնել ուզողին պիտի յանձնուի, և եթէ գրաւի դրուած կալուածը կարելի չըլլայ գնողին յանձնել, յաձախորդը ետ պիտի առնէ իր տուած կանխավճարը։

Նոյնպէս գոնացում չպիտի տրուի այն կալուածատէրներուն, որոնք օրինական գործառնութիւնները չկրնալով ամբողջացնել՝ դիմում կ'ընեն ամուրդի գործողութիւնը յետաձգելու համար։

ՍԵՐԲԻԱԿԱՆ կառավարութիւնը հրամայեց ջնջել Պոլսոյ սերպական Լիսէն, որով Թուրքիոյ մէջ Սերպիա միայն Սկիւպի և Սէլանիկի Լիսէները պիտի ունենայ։ Պոլսոյ Լիսէին տեղ պիտի հաստատուի նախնական վարժարան մը։

ԳԵՐՄԱՆ դեսպան Պառոն Մարշալ ֆոն Պիպէրնշթայն, որ արձակուրդով բացակայ կը գտնուի, երկու շաբաթէն Պոլիս պիտի գայ։

ՋԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ սպառազինմանց վարչութեան գործերը շատցած ըլլալով կառավարական զանազան պաշտօնարաններէն 8 քարտուղարներ, իրենց պաշտօնները պահելով հանդերձ պիտի աշխատին նոյն վարչութեան մէջ։

ՀԱՄԻՏԻԷ մանկանց հիւանդանոցին կիցը հիւանդներու յատուկ ընդարձակ նոր սրահ մը պիտի աւելցուի, կայս. Իրատէով։

ՊԷՍԻՄ ԷՕՄԷՐ ՓԱՇԱ, մանկաբարձ եւ Բժշկական վարժարանին մանկաբարձութեան ուսուցիչ, ֆէրիգութեան ատիճանին բարձրացաւ։

ԽՏԻՎԸ, որ Զուիցերիա է հիմայ, 8—10 օր ժըշնէվ և շրջականները մնալէ ետք Բարիզ պիտի երթայ և հոն ալ մնալով Պոլիս պիտի գայ։ Խտիվը կը յուսացուի որ Ալէքսանդրիա դառնայ Հոկտեմբերի սկիզբները։

ԲՈՆԱՊԱՆԴԻՆՈՒԲՈԼԻՍ յունարէն թերթը ապդարարագիր մը ընդունեց Տպագրական տեսչութենէն։

ՄԱՀ.—Ե. Զօրաբանակին (Սուրիա) թնդանօթաձիգներու հրամանատար Խալիտ փաշա երեքշաբթի գիշեր մեռեր է։

ԱՅ. ԴԱՐԱՀԻՍԱՐԻ ՀՐԴԵՀԸ.— Վեհ. Սուլթանը հրամայեց նորանոր օգնութիւններ հասցնել Դարահիսարի հրկիզեալներուն։

—Եպարքոսական հրամանով նպաստահաւաք մարմին մը կազմուած է որ ցարդ 10,000 ղրշ.ի չափ գումար մը հանգանակած է։

—Գոնիայի, Էնկիւրիի և Պրուսայի նահանգներուն հրահանգ տրուեցաւ օգնութիւն փութացնելու արկածեալներուն։

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ.— Սուտանի վարչութիւնը որոշեց Կապոյտ Նեղոսի վրայ շոգենաւային երթեւեկ մը հաստատել Խարթումի և Ռոզէրի միջեւ։

—Սուտանի մէջ բացուած մեծ ջրամբարներուն հանդէսին ներկայ գտնուելու համար Եգիպտոս պիտի երթան Ֆրանսացի երկու ծանօթ գրագէտներ՝ Անատոլ Ֆրանս և Ֆրանսուա Բոքէ, ինչպէս նաեւ Անգլիոյ թագաւորին եղբայրը՝ Քոնոթի դուքսը։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.—Օսմ. երկիրներու մէջ կազմուած Բօմանտիթ և Քոլէքթիֆ Առեւտր. Ընկերութիւնները իրենց գոյութիւնը ժողովուրդին ծանուցանելէ զատ, ինքզինքին արձանագրել ալ պիտի տան 25 ղրշ.ի տուրքով մը, իրենց կազմուած տեղին առեւտրական սենեակներուն։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ նահանգին Ազիզիէ գաւառակին մէջ պիտի հաստատուի հեռագրական կայան մը։

ՆՊԱՍՏԻ ՏՈՄՍԵՐ.—Հաստատուած ըլլալով որ հակառակ բարձրագոյն հրամանի և առանց արտօնութեան, նպաստի տոմսեր հրատարակուած են, ծանուցուեցաւ հարկ եղած տեղերը որպէս զի հրապարակի վրայ գտնուած այդ տեսակ տոմսերը գրաւուին, ջնջուին և տպագրողին և տպագրել տուողին անունները հաղորդուին Զեռնէտու պաշտօնարանին։

ՊՈՒԼԿԱՐ կառավարութիւնը հրահանգ ղրկեր է Սոֆիայի Հեյլէն հիւպատոսութեան, ըսելով թէ յունական վարժարանները քննիչներ պիտի ունենան։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՄՆԱՆԿ.—Կերպասեղէնի վաճառական Ֆէլանթի Մավրօքալը անանկ հրդեհ չկուտեցաւ։

ԱՒԱԶԱԿ.—Անցեալները Սոֆիայի մէջ չարագործներէ բաղկացած աւազակախումբ մը ձերբակալուեր է։ Այդ 68 աւազակներուն մինչև հիմա գործած այլեւայլ ոճիրները հաստատուած ըլլալով ամէնքն ալ բանտարկուեր են։

ԱՂՋԻԿՆԵՐՈՒՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ.— Պիրէոնի մէջ վերջերս ձերբակալուեցաւ Բոլիքրաթ անուն յանձնակատար մը որ Պիրէոնէն Պոլիս աղջիկ կը փախցնէր։ Աթէնքի թերթերը կ'ըսեն թէ ոստիկանական քննութիւններ երեւան հաներ են աղջիկներ առեւանգող ընկերութիւն մը, որ գեղանի հելլենուհիները խաբելով օտար երկիրներ կը փախցներ... ծանօթ պատճառներով։ Այս տարօրինակ ընկերութեան նախագահը կուզ մը մըն է եղեր որ մինչեւ հիմայ 50է աւելի միամիտ աղջիկներ շահագործած է։

ՍՊԱՌՆԱԼԻՔ.—Եղեռնագործ սատանան առջի օր դատեց Նիկողոս Ստեփանեան անուն անձը, որ մարտ 12ին երեքշաբթի օրը Բիւլիւք Բանկալթի Զիմէն փողոց բնակող Սիմեքերիմ. դայի նամակ մը գրած և սպառնալիքով դրամ պահանջած ըլլալու յանցանքով ամբաստանուած էր։ Դատաւորները սակայն, ամբաստանեալին ղրկած նամակը տեսնել անհրաժեշտ դատելով, դատավարութիւնը յետաձգեցին ուրիշ օրուան մը։

ԻԶՄԻՐԻ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐՈՊԱՐԱԿ ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Իզմիր, 20 Օգ...ոտ. 1902

Կիրակի երեկոյ Այտընի շրջականները 2291.5 բեռ Թուզ իշնալուն համար հրապարակի վրայ գիներու անկում մը կրեցին։ Անցեալ շաբաթ (ի. բան 128.5) կենդինարը 120-200 ղրշ. էր, հիմա ամէն մէկ կենդինարը 15 ղրշակաս ծախուեցաւ։ Երէկ երկուշաբթի դարձեալ 1700 բեռ ապրանք իշաւ։ Բայց գիները այս առտու միւսներն են։ Մինչեւ հիմա 12,332 բեռ Թուզ իջած է, մինչ անցեալ տարի 30,000ը անցած էր։ Այս առաւօտ Տիրան էֆ. Գասպարեանի առաջին կարգի Իյնէ Օվասիի Թուզը ծախուեցաւ կենդինարը 220 ղրշ.էն, պզտիկ բարթի մը։ Առաջին անգամն է որ այս տարի հրապարակին վրայ այս գինով ապրանք կը ծախուի։

ՍՈՒԼԹԱՆԻ ԶԱՄԻՋ (չէյիրտէկիզ)։ —Այս շաբթու 10,000 պարկ ծախուեցաւ կենդինարը (լիրան 1է5) 6 3/4։ 7 1/2 չամիչ Քարապրուն, և 3-5 1/2 չէյիրտէքսիզի հրապարակի վրայ 26,000 պարկ սթոք կը գտնուի և գիները միշտ վար իջնալու վրայ են։

ՔԱՐԱՊԷՕՃԷ. — 90-110, և սեւ տեսակը 49 1/2. բայց առնող չկայ։

ՅՈՐԵՆ. — (Մէճիտ 33) Գիները դարձեալ վար են. 10,000 պարկ եկաւ և 8700 պարկ ծախուեցաւ. տեղական ապրանք օխան 49-58, Ուշագ 50-65, 56-65 փրդ. օխան. պատրաստ սթոք 25,000 պարկ։

ԳԱՐԻ.— (Մէճիտ 20 1/2). հրապարակը լաւ է. մինչեւ հիմա 240,000 պարկ հասած է. մինչդեռ անցեալ տարի 270,000 պարկ. գիները տեղական ապրանք 10 1/2-11, լաւ տեսակները 11-14 1/4, էքսդրա 14 1/4-15 ղր. քիլէն (17 օխա մէկ քիլէն)։

ԲԱԿԼԱԼԱ (Մէճիտ 20.5) հրապարակը միւսներն է 4500 պարկ հասաւ և 5500 ծախուեցաւ. 34 1/4-35 փրդ. օխան Տիբիլիէն յանձնելի 140,000 օխա ծախուեցաւ 34 փրդ.էն. պատրաստ սթոք 3000 պարկ։

ՍՈՒՍԱՄ (Մէճիտ 20.5) ծախուեցաւ 105-116 փրդ. օխան.

ՃԵՐՄԱԿ ՏԱՐԸ.— օխան 55-57

ՁԷԹ (Մէճիտ 33էն).— ծովէն 4000 կենդինար եկաւ և 1000 կենդինար ծախուեցաւ գիները օխան 6 1/4-6 3/4 և ուտելու համար 7-8ը. Այլընի ապրանք 6 3/4-7 ղրշ. օխան։

ԱՖԻՕՆ (Մէճիտ 20).— Գիները միեւնոյն են։ Նոր բերքէն 40 կողով 60 ղրշ.էն։ Գրարհիսար 62-64 ղրշ. և Եէրլի 65-68 ղրշ.է լաւ տեսակ 70. չէքին ծախուեցաւ մինչեւ հիմա 3297 մինչ անցեալ տարի 1947 կողով հասած էր։

ԽԱՇԽԱՇ — Զաքլլ մալը 70,5—71

փրլ. օրան ծախուեցաւ, իսկ սեւ տեսակը մինչեւ ոչ գինն է։

ՍՈՉԿԱՆԻՆ.— (լիրան 125) գիները մինչեւայն են անցեալ շաբթուան պէս 7000կենդինար ծախուեցաւ կէս բանած 48.55. Իւղս անկէջ 62.68. Ունայ Իւղս 69-75. Գրպլի 80-92. Թրնաք 53-56 և Բուֆալ 30-36 դրչ. կենդինարը։

ԵԹԻՊՏԱՑՈՐԵՆ. (մէճիտ. 33) հրապարակը ապրանք չի կայ. գինը կիպարակին վրայ 41 փրլ. է։

ԲԱՄՊԱԿ.— (լիրան 125 դարձեալ ապրանքը քիչ է և հրապարակը թոյլ. Սպրուճա 307,5 դրչ. կենդինարը ծախուեցաւ։ Ս.

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ՅԱՆԴԻՄԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋՈՑ

Աղքատախնամ մարմինները գիտեն անդուլա թէ ինչո՞ւ կոչուած են պաշտօնիներ երբեմն պաշտօնին գիտակցութիւնն ունին ալ հարկ չմնար կարծենք գանգատներու։ Սակայն դժբախտութիւնը հոն է որ այդ գանգատները կը հասնին ամէն օր թերթերու, հանրութեան ցուցնելու և արձագանգ ըլլալու անոնց՝ երբ զրկեալ մը կ'ըլլայ ուէ աղքատախնամ մարմնէ մը։ Եւ եթէ դժբախտութիւն մը եւս կայ այն ալ Աղքատախնամ մարմնոյ անդամին մէջ։ Ինչպէս անոնց ընթացքն է, որ պատճառ կ'ըլլայ մարմնը նորոգելու կամ բարձաուելու, թերիս իր պաշտօնին անգիտակից անդամին անունը չհրատարակուելու փափկանկոտութեամբը։

Աղքատ և անուշ կին մը վերջերս կը ներկայանայ Սամաթիոյ Աղքատախնամ մարմնին դեղ և անուշդ մասնարարող անդամներուն և կ'ուզէ իր հիւանդին Տոքթ. Յովհաննէսեան էֆ.է տրուած դեղագիրը չինել տալ, և յանձնարարուած սնունդը առնել։ Սակայն երկու անդամներն ալ չախելով, դոռալով, կանչելով և յանդիմանելով կը մերժեն դեղը և սնունդը տալ այդ աղքատ կնոջ. այս դիմումը քանի մը անգամ տեղի կ'ունենայ և միշտ միեւնոյն ընթացքով կը մերժուի. կինը յուսահատ և արտաբերքի մէջ կը դիմէ եկեղեցի և հոն կարգադրութիւն մը և անօրինութիւն մը կը խնդրէ. հոն իրեն կը յորդորեն որ Աղքատախնամի դեղագործ անդամին և սնունդ մատակարարողին դիմէ, սակայն կինը արգանտելի չեչտով մը կ'ըսէ. «Գուզում զիս անոնց մի' ղրկէք, սիրտս դող կ'ելլայ, դուք բան մը ըրէք»։ կինը պահանջքը իրականացած չպիտի ուեսնէր եթէ հոն չգտնուէր Տ. Արիսաակէս քհ. Վարժապետեան, որ Գում Գաբուի Աղքատախնամ մարմնին նախագահն է։ Տէր Հայրը դեղագիրը կ'ուզէ կնոջմէն և եւտին մակագրելով կինը կը ղրկէ Գում Գաբուի Աղքատախնամի դեղագործին, կինը հազար օրհնէքներով կ'երթայ յանձնարարուած տեղը Սամաթիայի Գումգաբու քալելով։

Փափաքելի է գիտնալ որ Սամաթիոյ Աղքատախնամին այդ երկու անդամները ինչո՞ւ միեւնոյն ընթացքը կ'ունենան հանդէպ այդ կնոջ, եթէ գործեան արժանի չէ, ինչո՞ւ չախ և ինչո՞ւ յանդիմանութիւն, իսկ եթէ կարող է խնայողութեան փափաքող են դարձեալ ինչո՞ւ այդ անորակելի միջոցը։

Այս իրողութեան մէջ գովելի է Գումգաբուի Աղքատախնամին ունեցած ընթացքը այդ զրկեալ կնոջ նկատմամբ։ Փափաքելի է նաև որ Սամաթիոյ Թաղ. Խորհուրդը նկատութեան առնէ պատմուած իրողութիւնը և պարտ ու պատշաճը տնօրինէ, որպէս զի այս տեսակ ընթացքներով արդէն ցաւած սիրտերը անգամ մը ալ չկոտրուին։ Աղքատախնամ մարմինները պէտք է նմանին այն բժիշկներուն որ իր դեղերուն հետ մեկտեղ բարոյական միջոցն ալ ի գործ կը դնէ իր հանդիպ բժշկութեան համար։ Հետեւապէս Աղքատախնամի անդամներ, և մասնաւորապէս դեղ և սնունդ մատակարարողները պէտք է ընտրուին և պաշտի կոչուին այնպիսի անձեր որոնք ունենան կենցաղավարական փափկութիւն և հանդուրժող քաջալերելու ընդունակութիւն։

ԳԻՆԵՐԸ ԱՆՑԵՑ

Ի ԼՈՒՍԱՆ ՔՂ. ԱՐՍԼԱՆԵԱՆԻ ՇՈՒՐՋ

Սրամիտ ընթերցող մը, քիչ մը զարմ ու հեգնոտ, նամակով մը կը հարցնէ մեզ թէ Բիւկեանցի Տ. Վարդան քահանան արդեօք լանջախաչ և աղլեկայ փիլոն ունի՞։

—Թէեւ այդ մասին ստոյգ տեղեկութիւն մը չունինք, բայց կ'ենթադրենք որ ստացած ըլլալու չէ ո՛չ լանջախաչ ո՛չ ալ ծաղկեայ փիլոն. որովհետեւ արժանաւոր կրօնաւորները չէ որ կը վարձատրուին յաճախ։

Ուրիշ նամակագիր մըն ալ կը հարցնէ թէ՝ եթէ Տ. Վարդան Հոր գրածներուն պատասխանողներ ըլլան՝ պիտի հրատարակէ՞ք «Մանզումէ»ի մէջ։

—Ասանկ հարցում մը ընելն իսկ ուեւլորդ է, քանի որ Տ. Վարդան Հայրը մեր իսկ մեծայուն Թղթակցին պատասխանած էր այնչափ խիստ ոճով և չնորհակալութեամբ հրատարակեցինք իր պատասխանը, անոր գրական և շահեկան պարունակութեանը համար. «Մանզումէ» չչեղելով իր ընդհանուր սկզբունքէն կը հրատարակէ Նորին Արժանապատուութեան գրածներուն ուղղուած ոևէ պատասխան, բաւական է որ ան՝ խմբագրուած ըլլայ Տէր Վարդան քահանայի կուռ, անսեթեւեթ և անկեղծ ոճովը ու չինիչ հոգիովը։

ՎԱՂԸ Գրիգոր էֆ. Մելիտոսեան և Մայր եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն երեք հոգի Սրբազան Պատրիարք Հօր պիտի ներկայանան Մայր եկեղեցւոյ չինութեան վերաբերեալ գործերու մասին խորհրդակցութիւններ կատարելու։

Արդէն Մայր եկեղեցւոյ չինութիւնը սկսած է։ Քահանաները «զդրծա ձեռաց մերոց» աղօթքով և պանպանիչներով գործաւորներուն գործի սկսելուեր են երէկ։ Առ այժմ նորոգութեան գործին կ'աշխատին երկու հիւսն և երեք հողագործ։ Տակաւին յայտնի չէ թէ եկեղեցւոյ կամարը ինչպէս պիտի նորոգուի, արդէն գտնուած յատակը չպիտի քակուի և ինչ որ պիտի չինուի անոր վրայ պիտի ըլլայ ամէն չինութիւն։ Եկեղեցիին չինութիւնը աւարտելէն վերջ օծումի արարողութիւն չպիտի կատարուի, այլ իբր պզծեալ եկեղեցի, Մաշտոցի մէջ այդ մասին նշանակեալ օրէնութիւնը տեղի պիտի ունենայ։

ԵՐՈՒՍԱՂԻՄԱՑ ծերունազարդ Պատրիարք Ամեն. Տ. Յարութիւն Սրբազան գոհունակութեան և օրհնութեան ոսկեսառ կոնդակ մը ղրկած է ճարտարապետ Միլիտոսեան Գրիգոր էֆ.ի Երուսաղէմեան նորոգութեան առթիւ իր ըրած դրամական զոհողութեան համար։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ Ս. ԽԱՉԻ Թաղ. Խորհուրդը նամակ մը գրելով Գրիգոր էֆ. Մելիտոսեանի, հրաւիրած է զայն եկեղեցիին մէկ մասին նորոգութեան մը առթիւ խորհրդակցութեան համար։

ՎԱՆԻ առաջնորդ. տեղապահ Սահակ եպս, խնդրեր է Ս. Պատրիարքէն որ ներողամիտ գտնուելով Յարութիւն սրկ. Կամարակալի, արտօնէ զինքը, ըստ փափաքանաց գաւառի ժողովրդեան, կոչելու զայն յատուկ վարդապետութեան։

ԿԱՐԻՆի առաջնորդարանը Բղիի առաջն. ընտրութիւնը յայտագրելով կը խնդրէ Պատրիարքարանէ որ նորընտիր առաջնորդը կարելի եղածին չափ փութով ղրկուի իր պաշտօնատեղին, ըստ որում վիճակային գործերը Առաջնորդին գալստեան կը կարօտին։

ԵՐԶՆԿԱՑի առաջնորդ Դանիէլ Վ. Յակոբեան ծանուցեր է Պատրիարքարանի թէ Տ. Արտաւազդ Վ. Գալէնտերեան ողջամբ ժամաներ է Երզնկա։

ԱՂԹԱՄԱՐի կաթողիկոսական փոխանորդ Արսէն Վ. Մարգարեան ստանալով Վեհափառ Կայսրէն չնորհուած և Պատրիարքարանէն ղրկուած Գ. կարգի պատուանշանը և Կայս. Պէրաթը, չնորհակալութեան գիր մը ղրկեր է, որով երախտագիտութիւն կը յայտնէ իրեն եղած Կայսերական բարձր չնորհին հիմար։

ԱՅՍՕՐ դիւանապետ Բարթող էֆ. Թէլեան և Յարաբերական դիւանի տեսուչ Կարապետ էֆ. Խաչատուրեան և Գրիգոր էֆ. Մելիտոսեան, Խաչիկ Գալֆեան որբանոց կ'երթան ժամուռին չինութեան սկզբնաւորութեան վերաբերեալ նախապատրաստութիւններով զբաղելու։

ԻԶՄԻՐԻ ծանօթ և յարգուած անձնաւորութիւններէն Վեսմ. Արմենակ էֆ. Կոստանեանի ընակարանին մէջ տեղի ունեցեր է անցեալ կիրակի օր իր Ազնուափայլ աղջկան Օր. Լիզպէթ Կոստանեանի նշանախօսութիւնը Իզմիրի առեւտրական հրապարակին ծանօթ և պատուաւոր վաճառականներէն Աղն. Տիար Մէթ Ասլանեանի հետ։ Ասլանեան էֆէնտի որ Պէրպէրեան վարժարանի նախկին չրջանաւարտներէն է, Աֆիոն Գարահիսարի մէջ թէ վաճառականութեամբ զբաղած և թէ Պանք Օթոմանի և Իւնոն տը Բառի ապահովագրական ընկերութեան ներկայացուցիչը եղած և հոն ամենուն համակրանքը լիուլի վայելած ինչպէս նաև Իզմիրի հրապարակին վրայ քիչ ժամանակամիջոցի մը մէջ բարեհամբաւ անուն մը չնուած է։ Իսկ օր. Կոստանեան Եւրոպական և տոհմային կրթութեամբ օժտուած և իր բնածին առաւելութիւնով քաղաքիս իգական սեռի մէջ փայլուն ներկայացուցիչն է։

ԸՍՏ սովորութեան Իզմիրի բանաւիրներու շարքը սկսած է, անցեալ շաբաթ գիշեր գօրաէլիսի (գարշը եաղա) եկեղեցիին ծանախմբութիւնը ըլլալով գրեթէ Իզմիրի ամէն դասակարգի հայ և օտար ընտանիքներ ներկայ եղած են։ Տեղւոյն հոգաբարձութիւնը այս առթիւ դպրոցին ի նպաստ վիճականութիւն մը պատրաստելով բաւական գումար մը հաւաքած է։

ԱՆՁԵԱԼ երկուշաբթի մեռելոցի առթիւ երկսեռ որբանոցի անդամուհիները տղաքը միասին առնելով գերեզմանատուն գացեր և կարապետ էֆ. Պալեօզեանի գերեզմանին վրայ պակ մը դրած են։ Հոն աշակերտուհիներէն Մարիամ Պարսամեան դամբանական մը կարդացեր է այդ առթիւ։

ՄԱՏԹԷՈՍ էֆ. Պալեօզեան հայոց թաղին մէջ իր ունեցած մէկ հոյակապ տունը, որ հիմա Պարսիկներու հիւպատոսարանն է և որ տարեկան 70 ոսկի հասոյթ կը բերէ, նուիրեց երկու որբանոցներու պէտքերը հոգալու համար։ Պալեօզեան էֆէնտի որդեգրած է նաև երկու որբեր մին աղջիկ և միւսը մանչ։

ՄԵԼՔԻՍԵԴԵԿ սրբազան որ տակաւին Պուճա կը գտնուի բաւական կազդուրուած է, կը գրէ մեր Իզմիրի թղթակիցը.

ՈՒՐԲԱՆԷՆ Գ.Կ.Ո.կը Դրէ Մէջ.— Վերջերս այցելելով տեղւոյն Գերմանական Որբանոց վարժարանը որ վարձուած եկեղեցական մեծ կալուածի մը մէջ կը գտնուի, յոյժ գոհ մնացինք աչքէ անցնելով գրեթէ ամէն կարեւոր յարկերը։ Նոյն կալուածը՝ գաւթէն միջնատնմանով մը բաժնուած՝ երկու մասի՝ այն է՝ մանչերու և աղջկանց վարժարանի վերածուած է։ Այս հատատութիւնը իր դիրքին համեմատ ալ կը պատապարէ երկու սեռէ տղաքներ։ Իր մէջ ունի նաեւ բաղնիք ու հացի փուռ, այնպէս որ դուրսէն չատ բանի կարօտութիւն չունի։ Մասնաւոր հաճոյքով մը դիտեցինք հիւանդութեան գործանոցը, ուր մաս մը տղաք՝ Գերմանացի վարժապետի մը ձեռքին տակ կը վարժուին հիւանդութեան՝ ու այժմէն սկսած են արտադրել չատ գեղեցիկ ու ճաշակաւոր այլ և այլ առարկաներ։

Որբանոցվարժարանին մէջ կը գտնուի նաև Եւրոպական կօշկակարութեան գործանոց մը, ու ինչպէս Տեսչութեան կողմէ մեզ տեղեկութիւն տրուեցաւ մօտերս չանցէ գործարան մըն ալ պիտի հաստատուի հոն։

Երբ Գերմ. Որբանոց վարժարանի Վարչութիւնը այսպէս հոգածու է իր պատրաստած տղոց արհեստական կրթութեան, չենք կրնար ըսել թէ անոնց իմացական յառաջդիմութեան մասին նոյն փոյթը չունի, քանի որ գոհունակութեամբ կ'իմանանք թէ նոյն վարչութիւնը տեղւոյս երկսեռ վարժարաններէն այս տարի չրջանաւարտ ելնող իր սաները Այնթապի բարձրագոյն հատատութիւնները կը ղրկէ իրենց ուսումը չարունակելու համար։

ՎԱՆԱՑ Խան Ժողովը քաղաքիս Յիսուսեան վարժարանի ուսուցիչներէն մէկ քանիներու կողմէ ամիներ առաջ տրուած բողոքագիրը նկատողութեան առնելով, որոշեց կրօնի դասերը առնուլ նոյն երկու բողոքականամիտ եղբայրներէն, որոնք քանիցս մտերմորէն և հրապարակաւ խրատելէ ետք՝ տակաւին ժպիրներ էին ծանրանալու ուսուցչական ժողովին վրայ բողոք. գաղափարներ ներշնչող լրագրեր տղոց կարդալ տալու՝ անոնց գաղափարները կրօնապէս պղտորելու դիտումով, որուն պատճառաւ ուսուցչական ժողովները 4 ամիսէ ի վեր դադրած էին դպրոցին մէջ։ Կրօնի դասերը յանձնուեցան կրօնական ժողովի անդամներէն Արժ. Տ. Կարապետ Աւետեան Հոր։ Եւ որպէս զի անդամ մը եւս այս տեսակ անտեղի ձգտումներ ի յայտ չգան նոյն վարժարանին մէջ ժողովը որոշեց այլեւս անտեսուչ չը թողուլ վարժարանը տնօրէն կարգելով յիշեալ Արժ. Տ. Աւետան Հայրը։

Դարձեալ նոյն ժողովը Արծկէի (Ամիրճէվաղ) Ս.Աքանչելագործի վանուց վերանորոգման համար տեղւոյն առաջ. փոխանորդ Յար. Ա. Սրկգ. Կամարակալի կողմէ պատրաստուած յանձնաժողովը վաւերացնելով՝ յանձնարարեց հարկ եղած միջոցները ձեռք առնել անչքացած վանքը պատշաճ վիճակի մը մէջ դնելու համար։

Մեր Վանայ թղթակիցը կ'ըսէ.— «Արծկեցիք գոհ իրենց կրօնաէր ու գործունեայ փոխանորդ սարկաւագէն, ստուար հանրագիր մը պատրաստելով վիճակիս վարչութեան ղրկեցին, որով կը խնդրեն Գեր. Սահակ եպիսկոպոսէն վերադ մը տալով վարդապետացընելու իրենց բարեչան փոխանորդը։»

ՍՏԱՑԱՆՔ Հրանտ էֆ. Խանճեանէ հեղինակուած պատկ. Նոր Աշխարհագրութեան Բ. մասը որ իրեն նիւթ ունի Օսմ. Կայսրութիւնը։ Այս երկասիրութեան վրայ փայլ կը բերէ խնամքոտ տպագրութիւնը և պատկերներու մաքուր ընտրանքը՝ որ Պապիկեան գրատան գեղագիտական ճաշակին նոր ապացոյցներ են։

Գիրքը 190 էջէ կը բաղկանայ և կը վաճառուի հայ գրատնց մէջ 5 դահեկանի։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Մտորև օրինակուած հերքումը պաշտօնապէս յղած էինք «Արեւելեան Մամլոյ» խմբագրութեան ի հրատարակութիւն, բայց մինչեւ վերջին թիւը մեզ բոլորովին անծանօթ պատճառներով չէր հրատարակուած։

Պատուարժան խմբագրութեանդ նկատողութեան յանձնելով զայս՝ կը խնդրենք որ սոյն հերքումն նոյնութեամբ հրատարակելու չնորհն ընէք։

Հոգ. Ս. Մատիաննոս եկեղեցւոյ Իշդր, 18 Օքտոմ. 1902 (ԿՆԷ)

Պատուարժան խմբագրութիւն Արեւելեան Մամլոյ.

Ի քաղաքիս

Հանդէսիդ ներկայ ամսոյս 15ի թիւին մէջ, Եգիպտարնակ Տիկ. Երանուհի Բարթող պէյի քաղաքս այցելելուն առթիւ, Ս. Մատիաննոս եկեղեցւոյ մնաուկին կարեւոր գումար մը նուիրած ըլլալն յայտնած էիք։

Հոգաբարձութիւնս ուղղակի կամ անուղղակի ոևէ գումար ընդունած չէ մինչեւ բարեպաշտուհի տիկնոջ կողմէ. ուստի կը խնդրուի Պատ. խմբագրութենէդ որ այս զեկոյցն հաճիք հրատարակել ի գիտութիւն։

Հոգ. Ս. Մատիաննոս եկեղեցւոյ

(Կնէ)

16 Յլ. . .02

ՀԵՐՔՄՆԱԳՐԻՆ ՀԵՐՔՄՆԱԳԻՐԸ

Իզմիրի Ս. Մատիաննոս Եկեղեցւոյ Հոգաբարձութիւնը՝ «Արեւելեան Մամլոյ» պաշտօնական հերքմնագիր մը ղրկած է ի հրատարակութիւն, բայց Արեւ. Մամլոյ խմբագրութիւնը պատշաճ չէ դատած անոր հրատարակութիւնը, թերեւս նուիրատուի մը ազնիւ զգացումները չը վիրաւորելու հաւար։ Որովհետեւ ո՛ր և իցէ նուիրատուութիւն մը երբ կը հրատարակուի, չտացողը պարի նախ՝ դիմել հրատարակողին, և աղերիրը քննել, հասկնալ. և կամ եթէ ծանօթ է նուիրատուն, ուղղակի անոր դիմել՝ հասկնալու համար թէ՝ ինչ միջոցաւ ղրկուած է եղած նուէրը։

Արդ, չենք հասկնար թէ Իզմիրի Ս. Մատիաննոս Եկեղեցւոյ Հոգաբարձութիւնը, որ բանիբուն անձերէ բաղկացած պէտք է ըլլայ, առանց սպասելու «Արեւելեան Մամլոյ» Խմբագրութեան պատասխանին, որ թերեւս լսած էր՝ Զմիւռնացի Ազնուափայլ Տիկ. Սըվազլի ուղղուած կըրկնակի գրութիւններէն թէ, թէեւ Ազն. Տիկ. Երանուհի Բարթող պէյ այդ տեսակ նուիրատուութիւն մը չէ ըրած, բայց քանի որ գրուած է Թերթին մէջ պատչաճը՝ իմացնել իրեն, որպէս զի ղրկուի հարկ եղած դրամը, և կամ վերադարձին վճարուի։

Ուստի, կենցաղագիտութեան հակառակ էր Իզմիրի Ս. Մատիաննոս եկեղեցւոյ հոգաբարձութեան ճապաղանքը՝ որ առանց սպասելու և տեղեկանալու՝ Արեւելեան Մամլոյ կամ նուիրատուին պատասխանին, կը փութայ Պոլսոյ մէկ քանի թերթերուն պաշտօնական հերքմնագիրներ տեղացնել, քանի որ Հոգաբարձութիւնը Ար. Մամլոյ այդ հրատարակութեամբ ոևէ պատասխանատուութեան ենթարկուած չէր։ ԻՐԱՔԵԿ

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՅԱԿՈԲԻԿ ԷՖԷՆՏԻ ՄԱՔՊՈՒԼԵԱՆԻ

Երէկ առաւօտ Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին մէջ վայելուչ հանդիսաւորութեամբ կատարուեցաւ Յակոբիկ էֆ. Մաքպուլեանի յուղարկաւորութեան հանդէսը, նախագահութեամբ Բերայի քարոզիչ Դեր. Տ. Հովսեկ Սրբազանի որուն չուրջը կը գտնուէին Մանկունի Տ. Վահրամ, Երզնկեան Տ. Գէորգ եպիսկոպոսները, Կիւլէսէրեան Տ. Բարկէն, Դանիէլեան Տ. Ներսէս, Գալէմքեարեան Տ. Գնէլ, Համամճեան Տ. Աղան, Աբարդեան Տ. Գրիգոր, Մարգարեան Տ. Տիրայր վարդապետները և քանի չափ քահանաներ ու դպիրներ։

Դագաղը գեղեցիկ ծաղկեպսակներով չրջապատուած, դրուած էր բարձր մահաբեմի մը վրայ և եկեղեցին իր ամբողջ չափերով չողչողուն լեցուած էր բազմաթիւ համազգի յուղարկաւորներով, որոնց մէջ կը նշմարուէին ի մէջ այլոց, Վեսմ. Աբիկ Ունճեան, Յարութիւն Ասլանեան, Սարգիս Թաշճեան, Բարսեղ Սթամպուլեան, Մինասեան Բարաղամեան, Գրիգոր Եվրէնեան, Արտաշէս Մկրեան, Բոսֆորի Վլասաբի, Յովհաննէս Տէրուշեան, Կոմիկ Դուկասեան, Սատիկ Համամճեան, Մըկրտիչ Ասասեան, Տիգրան Նուսուֆեան, Ստեփան Մելիքեան, Յակոբ Պէկեան, Միքայէլ Մամիկոնեան, Մինասեան Մուրատեան, Բարթող Հիւնքարպէյէնթեան, Նիքօղայ Կալայճի, Մարիուս Մաթալօն, Յակոբ Յակոբեան, Գրիգոր և Երդուարդ Գարակէօզեան էֆէնտիները և դեռ ուրիշ չատ մը ծանօթ անձնաւորութիւններ։

Մեռելական արարողութիւններէ վերջ որոնք այնքան յուզիչ ապաւորութեան մը տակ ձգեցին ներկայ յուղարկաւորները, բեմ ելաւ նախագահ Սրբազանը, և «Լու եղիւ և ոչ բացի զերան իմ զի դու արարեր» խօսքը ընարան առնելով յուղեալ չեչտերով խօսեցաւ դամբանականը։ Ն. Սրբազնութիւնը Մաքպուլեան գերդաստանին յաջորդաբար կրած վշտերը ցաւօք սրտի յիշատակելէ վերջ, ներքոյն ըրաւ հանգուցեալին առաքինի կանանքին և ներկայացուց զայն իբրեւ տիպար զաւակ Հայ. Ս. Եկեղեցւոյ, իբրեւ չերմեռանդ հաւատացեալ և իբրեւ պարկեշտ ու ուղղամիտ սեղանաւոր։

Անոր կեանքը, ըսաւ Սրբազանը, կրնայ փայլուն օրինակ մը ըլլալ մեր երիտասարդութեան, որովհետեւ Յակոբիկ էֆ. Մաքպուլեան համեստ դասակարգէ մը սերած, իր հեղհամբոյր բնաւորութեամբ, անձնուէր աշխատութեամբ և առաքինի կենցաղագիտութեամբ կրցաւ փայլուն դիրք մը չինել թէ ընկերական և թէ առեւտրական չրջանակներու մէջ. և հաւասարապէս սիրուեցաւ թէ իր ազգակիցներէն և թէ օտարներէն։ Արժանաւոր յաջորդը եղաւ, յարեց Ն. Սրբազնութիւնը, իր երիցագոյն եղբօր Համբարձում էֆ. Մաքպուլեանի, ուրկէ այնքան անմոռաց յիշատակներ ունին Բերայի Արուեստանոցը, Կալուածներու չինութեան գործը, Բանկալթիի գերեզմանատունը և միեւնոյն բարեացակամ ձիրքերով օժտուած է նաև իր կրտսեր եղբայրը, որ իր առատաձեռն նուէրներով միշտ կը նպաստէր բարենպատակ հաստատութեանց։

Մահկանացուի մը ուրիշ բան չէր նար ընելիք բաւ, բայց եթէ համակերպիլ և օրհնելով յիշատակը ողբացեալ Յակոբիկ էֆ.ին, մաղթեց որ նորա հոգին անմահութեան մէջ գտնէ իր վերջին օթեւանը, և երկնային մխիթարութիւն հայցեց անոր ազգականներուն։

Դամբանականէն վերջ կաղմուեցաւ մեռելական թափօրը, առաջնորդուած եկեղեցւոյն քարտաններէն, և մէջ տեղէն կը տարուէր դագաղը որուն ծոպերը բռնած էին Տիարք Յերտինանա Թալասսօ, Նիքօղայ Կալայճի, Գրիգոր Եվրէնեան, Կոմիտ Քէրիմ, Մելքոն Քէչիլեան և Արսեն Նաում, իսկ կերոնները կը կրէին Տեարք Կոմիկ Դուկասեան, Անտրէա Ճինեան, Ալէքսանտր, Ասատուր Համամճեան, Վասիլաքի և Մարիուս Մաթալօն էֆէնտիները։

Թափօրը կանգ առաւ եկեղեցւոյն ետեւի դրանը առջեւ, և «Հոգւոց» կարդացուելէ վերջ, ներկայներէն ոմանք հոն ցաւակցութիւն յայտնեցին անոր պարագաներուն, ուրկէ վերջ չատեր ալ բազմաթիւ կառքերով հեռացան դագաղն որ մեռելակիր չրքեղ կառքի մը մէջ դրուելով տարուեցաւ Շիշլիի Հայոց գերեզմանատունը, և ամփոփուեցաւ Մաքպուլեան ընտանեաց յատուկ դամբարանին մէջ։

* * *

Տաղկեպսակները ղրկած էին Տեարք Ն. Ա. Կալայճիս, Սարգիս Թաշճեան, Կարապետ Թանապրունեան, Բօնսթանթէն Վլասթարի, Պօղոս Մոմճեան, և հանգուցեալին երկու քոյրերը Օրիորդք. Երանիկ և Հռոսիկ Մաքպուլեան։

Օրիորդք Երանիկ և Հռոսիկ Մաքպուլեան իրենց խորին չնորհակալիքը կը յայտնեն ամէն անոնց՝ որոնք իրենց ողբացեալ եղբօր Յակոբիկ էֆ. Մաքպուլեանի յուղարկաւորութեան հանդէսին ներկայ գտնուելով, իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին այս տխուր առթիւ։

ՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՓԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Աշխարհաբարի

Տարրական ընթացք 2 դրուշ
Մէջն և բարձրագոյն ընթացք 4 »

Ներկայ դպրոցական չրջանին առթիւ, Պատ. ուսուցիչներու ուշադրութեան կը յանձնարարենք լրագրոյս աշխատակից Բ. Մ. Պօղոսեանի (Մ—կ) սոյն երկու քերականութիւնները, որք իրենց տեսակին մէջ լաւագոյններն են։ Դպրոցներու համար գոհացուցիչ գեղջ։

ՄԵՂՅԵԼԼԵԻ ԱՅՔԵԱՄԸ ԱՏԼԻՔՅԷ

ՕՍՄ. ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ ՕՐԻՆԱԳԻՐՔ

Թարգ. Ա. Ն. ԹՈՓՎԱՑԵԱՆ
Կիսակաշի 25 Դրշ. անգեղջ

Օսմ. Բաղաքային Օրինագրքին հայերէն թարգմանութիւնը, Թուրքերէն բնագրին արտասանութեամբ, 5 հատոր, ցարդ կը ծախուէր 50 դրշ.ի։ Հրատարակիչը, ընդհանրացնելու նպատակաւ ա՛յս բազմօգուտ Օրինագիրքը, որուն համաձայն կը քննուին ու կը լուծուին բոլոր Օսմ. հպատակներուն քաղաքային դատերը, հարիւրին 60 գեղչած է գինը, 50 դրշ.էն 20ի իջեցնելով, Թղթակազմ։ Հինգ հատորը մէկտեղ կազմուած, «կիսակաշի», 25 դրշ. «անգեղջ»։ Փութացէք օգտուիլ այս բացառիկ դէպքէն, վասն զի յառաջիկայ Դեկտ. 1ին գինը պիտի բարձրանայ դարձեալ 50 դրշ.ի։ Դիմել Պալենց գրատուն, Զաքմաքճըլար, թիւ 20։

Ս.ՑՍ.ՐՍ.ԶԱՐԻ

ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ Վ.ԱՐԹԱՐԱՆԻ ԱՇԱԿԵՐՏՈՒՀԻՆԵՐՈՒՆ

Կը ծանուցուի Ատաբազարի Հայուհեաց վարժարանի արդի գիշերթիկ աշակերտուհիներուն, և յառաջիկայ աարեշրջանին սկիզբը նոյն վարժարանին աշակերտել փափաքող օրիորդներուն թէ, կարեւոր է որ իրենց անունները ղրկեն, և կամ եթէ կարելի է, անձամբ կամ իրենց պաշտպանին միջոցով ներկայանան Մր. Ռ.Ռ. Փիթի, թիւ 5, Ամերիկեան Խան, կ. Պոլիս, մինչեւ սեպտ. 6 (Ն.Տ.)։ Կը յուսացուի որ կարելի ըլլայ կարգադրութիւն մը ընել, որով Հայուհեաց վարժարանի աշակերտուհիներն Ատաբազար ուղեւորին զեղջեալ սակագիններով։

ՍԱՐՐԱՖԻՏԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսկ. Ուսմ տիւն ագչ. գաբ.	32—01
» » էն եիւքսէք	32—11½
» » էն աշաղը	31—39
Բուսմէլի չրմէնց ագչմ գաբ.	123—¾
» » էն եիւքսէք	124—¾
» » էն աշաղը	123—¾

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԷԱՐԸ

Բէժի ագսիոնը Օս. լիր.	—
Միկարէթ Ա.	0—20
» Բ.	—87
Թրամվայ	5—45
Ժուխանա	1—30
Օպլիկասիոն Թրամվայ	496—
Ասիբանա	3—75
Գորբորասիոն	0—08
Գոմմէրբանկ	0—09
Լօրիսսի	75—
Պանգ Նասիոնալ տը Կրէդ	420—
Թրանսվասալ	149—50
Բրիթիշ թանվիլաթը	496—50
Անտասոլը չըմ ագսիոնը	10—50

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրաը 100 դրշ. ան	դրշ. բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108—03
Մէթալիք	102—10
Ինկիլիզ լիրաը	110—02
Ֆրանսզ ալթունը	87—20
Բօլ	90—
Գրէմից ալթունը	51—06
Գարպոն գայմէսի	8—60½

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 3 սեպտեմբեր

Ինկ. էհսամը Ինկ. լիրաը	94—
Օսմ. էհսամը գաբանաը	29—25
» » Բ	55—25
« » Գ	31—25
Օսմանլը Պանգասը	13—
Մրսրր Տուլ. մութթահէ թէ	108—87
Պուլկար իսթիգրազը	94—
Գամպիո Բարիզ 3 այ վասէ	25—33¾
Թրանսվասալ	6 - 06
Շարթրէթ	3—37
Բարիզ 3 սնպտ.	
Ֆրնս էսկ. 3% ֆր.	101—65
Եէնի Օսմ. էհսամը գաբանաը	29—85
Բուսմէլի չրմէնարիֆէրի	127—50
Իթալիա էհսամը	103—12
Բոթրիթէ Թիւրք	581
Օսմանիյէ	482—
Տուան Օթոման	515—
Սքանեօլ	84—60
Թրանսվալ	154—50
Էժիբսիէն իւնիֆիթ	110—80
Շարթրէթ	86—

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	109—25
Բարիզ 3 այ վասէլի	22—97½
Ֆիորէն Մանտա	21—86

Վիէննա 3 սեպտ.

Լօնտրա իւղէրինէ գամպիո	239—60
Բուսմէլի չրմէնարֆէրի ֆր.	113—20
Օսմանլը Բէժի ագսիոնը	321—50

Պերլին 3 սեպտ.

Բուսմէլի չրմէնարֆ. (մարդ)	124—70
Լօնտրա իւղէրինէ գամպիո	29—50

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՈՆԿՐՈՒԱԶ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱԲԷՍԹ

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332,000,000 ՖՐԱՆՔ — ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114,000,000 ՖՐ. — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐԱՆՔ

Սոյն Ընկերութեան պայմաններն՝ Թուրքիոյ մէջ գործող միւս ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԷՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտաւէտ պայմաններով ու անմրցելի գիներով։ — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ի դէպ մահու և կենաց՝ շահաբաժնի մասնակցութեամբ և երաշխաւորեալ տոկոսի պակերով. որպէս նաեւ աղջկանց դրամագիրի ու մանչ տղայոց դրամագլխի կազմութեան, և ցմահ գանձելի տարեթոշակներու։

Կ'արժէ ուրեմն այլուր ապահովագրուելէ առաջ՝ անգամ մը Ընկերութեանս պայմաններն այլէ անցընել։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեանս գրասենեակը, ՊՈՂԻՍ ՊԱՌՆԱԹԱՆ ԽԱՆ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ — ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ — ՈՐԴԻՔ Ն. ՊԱՌՆԱԹԱՆԻ

ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ի ՐՈՍՆԱԼԹԻ

46rդ Տարեշրջան

Վարժարանս հաստատուած է 1857ին. Նպատակն է՝ աշակերտաց տալ կրօնական, բարոյական և գիտական կրթութիւն մը։ Վարժարանի վարչութիւնը՝ Վիեննայի Մխիթարեանց ձեռքն է։ Ուսուցչական մարմինը (corps enseignant) որ կը բաղկանայ Մխիթարեանէ և Ազգէ պրոֆէսիոնէլներէ պիտի կազմեն այս տարի 21 հոգի։ Ուսմանց ծրագիրն է՝ «արդի՝ երկրորդական դպրոցներու» (école secondaire moderne) յատուկ յառաջադիմը, որ կը համապատասխանէ գերմանական Ռեալական դպրոցին (Realschule) յառաջադիմին. բայց ըստ կարի յարմարցուած է այս ծրագիրը մէջ-ազգի պիտոյից։ Վարժարանիս կատարեալ ընթացքն աւարտող աշակերտները կրնան շատ դիւրութեամբ և առանց տնողական Եւրոպայի ոևէ բարձրագոյն վարժարանը յաճախել՝ ուսմունքը շարունակելու համար (ինչպէս ունինք աշակերտներ ի Վիեննա։ Զուլիցերիա և Գերմանիոյ քանի մը քաղաքները), և կամ կրնան վաճառականութեան ձեռնամուխ ըլլալ։ Աւանդուած լեզուներն են՝ հայ., թուրք., գաղղ., գերմ. և անգլ. (վերջին տարին)։ Գաղղիերէն լեզուն գործնականապէս ալ սորվելու համար՝ աշակերտները պարտաւորեալ են միշտ նոյն լեզուն խօսելու, և «իրենց վրայ պիտի հսկեն 3 գաղղիացի Մաբէօներ, զորոնք յատկապէս բերել տուաւ Վարչութիւնս Բարիզէն։» Այս տարի 4 պիտի ըլլայ ասոնց թիւը։ Նոյնպէս գերմաներէնի համար՝ հին ուսուցիչներէն զատ, նոր մը ալ բերել կուտայ այս տարի Վարչութիւնս՝ Պէրլինէն։ —Ամէն ամիս ծնողաց կը ղրկուի համառօտական «տեսացուցակ» մը, որուն մէջ մանրամասն կը նշանակուի աշակերտին բարոյական և ուսումնական վիճակը, իւրաքանչիւր դասերու մէջ առած նիշերը, և այլն։ Վարժարանս կը գտնուի ընդարձակ, ծառալից պարտէզի մը մէջ, ունի իր յատուկ բժիշկն և իր դեղարանը։ 1902-1903 դպրոցական տարին պիտի սկսի սեպտեմբեր 2/15ին, երկուշաբթի օր։ Դպրոցամուտի քննութիւնները օգոստոս ամսոյն 30ին և 31ին, իսկ դասերը կը սկսին կանոնաւորապէս երեքշ. օրը՝ սեպտ. 3ին։ Հրատարակուած է վարժարանիս 4րդ տեղեկագիրը, և աշակերտք կրնան առնուլ զայն ամէն օր մինչեւ կէս օր։ Վարժարանիս նկատմամբ ընդարձակագոյն տեղեկութիւններ ուզողը, թող խնդրէ վարժարանի վարչութենէն՝ վարժարանիս «ծրագիր»ը, և կամ դիմէ հետեւեալ հասցէին՝

Հ. Գաբրիէլ Վ. Մէնէվիշեան
Կ. Պոլիս, Բանկալթի
P. Gabriel Dr. Ménévichian
Constantinople, Pancalti
9—15

ԱՌԵՒՏՐ, ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԲԱՆԿԱԼԹԻ

Ե. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ՏԱՐԵԿԱՆ

18 ԼԻՐԱ ՕՍՄԱՆԵԱՆ

Առեւտրական վարժարանի հինգերորդ տարեշրջանն սկսած է։

Վարժարանիս նպատակն է լորջ դաստիարակութեամբ, գործնական գիտելիքներով ուսուցանել աշակերտաց ԼԵԶՈՒ և ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ։

Վարժարանս ունի Մանկապարտէզի, Նախակրթարանի և Ուսումնարանի 3 դասընթացքներ։

Նախակրթարանի աշակերտաց ալ թոյլատրուած է Գերմ. և Անգլ. լեզուներն եւս ուսանիլ, Հայ. Օսմ. և Ֆրանս. լեզուաց մէջ հարկ եղած յառաջդիմութիւնը պահպանելով միշտ։

Նկատի առնելով հեռաւոր ծնողաց նիւթական վիճակը, արժան դատեցինք միայն 18 լիրա տարեթոշակով գիշերօթիկ աշակերտ ընդունիլ վարժարանիս մէջ։ Մնացեալ պարտին նկատ առնուլ թէ օտար լեզու սովորելու համար անպատճառ օտար վարժարան յաճախելու ըմբռնումը սխալ է և վնասակար։ Առեւտ. Վարժարանի մէջ 11-12 տարեկան պատանիներ հինգ լեզու կը սովորին խօսելով, գրելով մինչեւ։

Աշակերտաց արձանագրութեան համար դիմել Առեւտր. վարժարան Բանկալթի, Ճէտիտիլէ փողոց։

Հիմնադիր-Տնօրէն
ՅԱԿՈԲ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ

5—8

ՎԵՆՆԵՏԿՈՅ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ի Գալատ Գիւղ

կը վերաբացուի վարժարանս 2/15 սեպտեմբերի։ Մնացեալ կամ խնամակալք, նոր աշակերտներու համար, կրնան տեսակցիլ տեսչութեան հետ ամէն օր Գալատգիւղի վարժարանին մէջ։ Դիւրութեան համար կարելի է նաեւ մեր գործակալին հետ բանակցիլ, երեքշաբթի և Ուրբաթ օրերը միայն, Ղալաթիա, Բէրչէմպէ Բազար, Սեղբոս Խան, թիւ 3, ուր, եթէ կը խնդրեն, կը տրուի իրենց պայմաններուն և ուսմանց ծրագրին համար՝ վարժարանիս Յայտարարութիւնը։ Լեզուներէն կ'աւանդուին Տաճկ. Հայ. Գաղղ. Գերմ. Իտալ. (Իտալ. անոնց միայն որ արուեստի կամ բարձրագոյն վարժարանի համար սահմանուած են Իտալիա երթալու) և Անգղ.։ Վերջին երկու տարին Բնաբանութիւն և Տարրաբանութիւն։ Վարժարանս ունի երեք հիւղ եղբայրաց։

ՏԵՍՈՒՈՒԹԻՒՆ
Մխիթարեան Վարժարանի
Ի Գալատգիւղ

6—10

Տէր և Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Կեդրոնական վարժարանի Խնամակալութիւնը վերջին երկու ամիսներուն մէջ Ուսուցչական մարմնոյն հետ հաւաքական նիստեր ընելով՝ համախոհ հուրդ ճշդած է մինչև հիմագործուած ծրագրին մանրամասնութիւնները։

Այս առթիւ հետեւեալ երկու կարգադրութիւններն ալ տեղի ունեցած են՝

1. Ե. և Դ. դասարանի աշակերտները միասին պիտի հետեւին կարգ մը առարկաներու։ Այս դրութիւնը որ ապագայ առաջ ալ գործադրուած է վարժարանին մէջ՝ երբ դպրութեանց և գիտութեանց ճիւղերու բաժնուած էին Դ. և Ե. դասարանները, թոյլ պիտի տայ Խնամակալութեան նոյն իսկ ստակաւորեալ աշակերտներու համար բաց ունենալ միշտ Ե. դասարանը։

2. Որոշուած է որ Գերմաներէնն լեզուն՝ որ սակէ առաջ կ'աւանդուէր Դ. դասարանի մէջ ամենդուրի Գ. դասարանէն սկսեալ։ Աշակերտներու համար պարտաւորիչ պիտի ըլլայ հետեւիլ կա՛մ Գերմաներէնի կա՛մ Անգղերէնի դասախօսութեանց և ուզող աշակերտները պիտի կրնան ունենալ այդ երկու լեզուները միանգամայն։

Ցառաջիկայ 1902—1903 տարեշրջանի համար ուսուցչական մարմինը հետեւեալ անձերէն կազմուած է։

Տէր Սահակ Աւագ քհն. Տէր Սարգիսեան — Կրօնագիտութիւն
Յակոբ էֆ. Գուրգէն — Հայերէն գրաբար և Հայ մատենագրութեան պատմութիւն
Հրանտ էֆ. Աւասու — Հայերէն աշխարհաբար և ընդհ. գրականութեանց պատմութիւն
Գրիգոր էֆ. Մարգարեան — Պատմութիւն և Աշխարհագրութիւն
Մարկոս էֆ. Նաթանեան — Պատմութիւն
Աբրահամ էֆ. Տէր Յակոբեան — Իմաստասիրութիւն
Յակոբ էֆ. Յակոբեան — Իրաւագիտութիւն
Միքայէլ էֆ. Շահանեան — Քաղաքակրթութեան պատմ. և դպրական Տնտեսութիւն և Գեղ. անէրէն
Յովհ. էֆ. Մուրատեան
Իգնատիոս էֆ. »
Յովսէփ էֆ. Գուլումեան
Պր. Մաքս Մակինիս
} Ուսողական և բնական գիտութիւններ
Սուքոն էֆ. Սիրունեան — Տնտեսագիտութիւն
Սամուէլ Կուրտիկեան — Օսմաներէն, Պարսկերէն, Արաբերէն, Օսմ. մատենագր. Պատմութիւն
Պողոս էֆ. Քէրէստէճեան — Օսմաներէն Ֆրանսերէն և Ֆրանսերէնէ Օսմաներէն թարգ.
Գառնիկ էֆ. Բարունակեան — Օսմաներէն
Յովհաննէս էֆ. Հինդլեան — Ֆրանսերէն
Պր. Սարիէն Շիրզէլ — Ֆրանսերէն
Հայկ էֆ. Թանտանեան — Գծագրութիւն և Գեղագրութիւն
. . . . . — Անգղերէն

Վարժարանին ընդհանուր հսկողն է Գառնիկ էֆ. Բարունակեան

Սոյն Ուսուցչական տարբերով Ազգ. Կեդրոնական վարժարանը խնամուած կրթութիւն մը կ'ուտայ, հետեւաբար Խնամակալութիւնը կը հրաւիրէ Թաղ. Նախակրթարաններու չրջանաւարտից ծնողքները օգտուիլ Կեդրոնական վարժարանի ընծայած առաւելութիւններէն։

Խնամակալութիւնը նոյնպէս նոր կարգադրութիւններ ըրած է Կեդրոնական Նախակրթարանի համար, որ յառաջիկայ տարի պիտի ունենայ նաև Բարձրագոյն դասընթացքի Բ. տարին։

Ի դիմաց Խնամակալութեան
Ատենադպիր Ատենապետ
Ե. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ Ե. ԷՍԱՅԵԱՆ

Ղալաթիա, 25 յուլիս 1902

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Կեդրոնական, Մարգարեան եւ Աշճեան գրատնից

Երկաթուղի Խ. Ն. ՏԷՄԻՐԵԱՆ

Դպրոցական նոր շրջանի առթիւ, կուգանք Յերմապէս յանձնարարել Պատ. Ուսուցչաց Տարրական նախակրթարաններու մէջ գործածելի և արդի պահանջմունքներու համաձայն խնամով պատրաստուած հետեւեալ նոր դասագիրքերը.

1. Գործնական և արհեստական իրագիտութիւն։ Տարրական ընթացք գին երեք դրուշ։ 2. Նոյն, Միջին ընթացք Ա. մաս 4 դրուշ։ 3. Նոյն, Բ. մաս, 5 դրուշ։ 4. Գործնական Տարրք Բնագիտական և Բնապատմական Գիտութեանց Բարձրագոյն ընթացք, 7 դրուշ։ 5. «Մանկաբաղ» մանկական դասերու Հայ. ընթերց, տարրական ընթացք 3 դրուշ։ 6. Նոյն՝ Միջին ընթացք (հրատարակելի) 5 դրուշ։ 7. Մենատոր Մանկանց կամ զրուցատր. Ֆրանսերէնի, տարրական ընթացք 2 դրուշ։ 8. Նոյն՝ Միջին ընթացք (հրատարակելի, գին 4 դրուշ։

Արդդ հեղինակին սոյն դասագիրքերը Մէտարիքի Նախարարութենէն և կեդր. Վարչութենէն Ուսումն. Խորհուրդէն վաւերացուած ու յանձնարարուած ըլլալով, իբրեւ լաւագոյն երկասիրութիւններ հրատարակուած են մեր գրականց ծախիւբ, ինչ որ գրականն մ'է սոյն գրքերու օգտակարութեան, որոյ մասին աւելորդ կը համարինք գովեստներ շռայլել, քանի որ առաջնակարգ վարժարանաց Արդդ Տեսուչք և Ուսուցիչք մեծապէս գոհ մնացած են։

Տնօրէնութիւնք
ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ, ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ ԵՒ ԱՇՃԵԱՆ ԳՐԱՏԱՆՑ

ՏԻԵԶԵՐՔ ԵՒ ԻՐ ԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆԸ

(L'Univers et Sa Formation)

Գրած՝ ՏՈՒԹ. Ն. ՏԱՂԱՒԱՐԵԱՆԻ

Թարգմանեց ի Հայ

ՍԱՀԱԿ Վ. ՕՏԱՊԱՇԵԱՆ

Փրս. Առաջնորդ Սբվազի
Գիտական լուրջ գործ, պատկերազարդ
Ընթեր տիպ

Բովանդակ հասոյթը Սբվազի Որբանոց-Վարժարանին յատկացուած է

Գին 10 դրուշ

(Կեդրոնատեղի, Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի արհեստանոցի սենեակը, Մեծ-Նոր խան)։

ՉԿԱՐԴԱՑԱԾ ՄԻ ԱՆՑՆԻՔ

Արիւնը, ոսկորները, ջիղերը, ակռաները և մարդուս կազմուածքին ուրիշ մասերը որոշեալ քանակութեամբ ՖՕՍՖՕՐ կը պարունակեն որ մարմնոյն առողջութիւնը պահպանելով անդամներուն կանոնաւորաբար աշխատելուն կ'օգնէ։ Այս Ֆոսֆորը որ թանկագին է մարդկային կազմուածքին համար, յատ անգամ կը քիչնայ հիւանդութեանց պատճառով և այն անձը որ կորսնցուցած է մամնոյն ֆոսֆորը, տեւական տկարութեանց կ'ենթարկուի։ Արիւնը կը տկարանայ, ջիղերը կը թուլնան, ծունկերը կը կարտին, ամբողջ մարմնոյն և գլխաւորաբար ուղեղին մէջ յոգնութիւն կը զգայ, սիրտը կը տրտիպէ և դեռ այս կարգէ՝ շատ մը անհանգստութիւններէ կը տառապի։

Կորսուած ֆոսֆորը կրկին արեան մէջ մտցնելու և զայն կ'ոգացընելու համար, բժիշկներ երբ հնարք մը կը խորհէին, այս տարի Բարիզի առաջնակարգ քիմիագէտ Պիլեոն՝ Օ Վօ Լէցիթին Պիլէօն անուամբ դեղ մը հրնարեց որ կորսուած ոյժը կատարեալ պէս կը մտցնէ արեան մէջ, ջիղերը-ոսկորներն ու մարդուս կազմուածքը կը զօրացնէ, և մարմնոյն դիւրաշարժութիւն կուտայ։ Անոնք որ խրենց ուղեղն ու մարմինը յոգնեցուցած են, անոնք որ զեղծումներու պատճառով անկարողութեան մատնուած են և վերջապէս անոնք որ ոյժի պէտք ունին, անհրաժեշտ է որ Օ Վօ Լէցիթին Պիլէօն Ô vo-lécithine Billon առնեն։ Ô վօ լէցիթին Պիլէոնը որ ամէնէն ազդու դեղն է շաքարախտին, ընդունուած էր Ֆրանսայի բժշկական Ակադէմիէն և կը ծախսուի մեծ դեղագործներու դեղաճառներու քով։

ՈՒՍՈՒՑԻՉ ՄԸ

ՀԱՐՈՒՍՏ ԴԱՍԱԿԱՐԳԻՆ ՀԱՄԱՐ

Հին և նոր հայերէնի, գաղղիերէնի և աղջկանց զարգացման յատուկ գիտելիքներու քաջահմուտ և հանրահռչակ ուսուցիչ մը, որ անգլ. լեզուն ալ կրնայ դասախօսել, կը փափաքի մասնաւոր դասեր տալ հարուստ ընտանիքներու մէջ։ Պարկեշտութիւն, պատուաւորութիւն և կարողութիւն երաշխաւորուած։

Դիմել «Մանզումէ»ի խմբագրատունը։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Կը փնտռուի պատուաւոր երիտասարդ մը, հրապարակի վրայ ծանօթ, որպէս նաեւ գիտակ ըստ բաւականին ֆրանսերէն լեզուի, նպաստաւոր գործառնութեան մը առթիւ, որոյ մասին տեղեկանալու համար, պէտք է դիմել Պարոն Պառնաթան խան, «Հոնկրուազ» Ապահովագրական Ընկերութեան գրասենեակը։ —

Որպէս նաեւ գաւառաց համար պատուաւոր գործակալներ կ'ուզուի՝ խիստ նպաստաւոր պայմաններով։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Գարգիրէ՝ եկեղեցւոյ դիմաց Զրպուքեանի գինեվաճառը միլիատապան թարմ ու ազդեցիկ փոշի միչտ պատրաստ կը գտնուի գոհացուցիչ գինով։

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՊԱՐՏԻԶԱՆ

Վարժարանիս նոր տարեշրջանը կը սկսի սեպտ. 10 (Ն. Տ.) Դշ.։ Տարեթոչակն է գիշերօթիկներու համար 16 ոսկի օսմ. քրուն կէսը վճարելի է սեպտեմբերի սկիզբը և միւս կէսը յունվարի մէջ։

Վարժարանիս անօրէնին որդին, Մ. Ռ. Զէյմպրրս, Բանասիրի մէկ նշանաւոր համալսարանին մէջ փայլուն ընթացք մը աւարտէլէ և «ուսուցչի արուեստից» տիտղոսին արժանանալէ վերջ՝ իր վերադառնայ յառաջիկայ տարի, տանձնելու համար հաստատութեան անգլիերէն դասերուն մեծագոյն մասը, նախապատ. կարգերէն մինչեւ Բարձրագոյն կարգը և աշակերտները վարժեցնելու համար այդ լեզուաւ ինչպէս գրելու նոյնպէս խօսելու մէջ, իր դասախօսութեան լեզուն պիտի ըլլայ միայն անգլիերէն։ Միեւնոյն ժամանակ պիտի չարունակուին անգլ.-հայ. թարգմանութեան վարժութիւնները ընդհ դասատուներու խնամքին տակ։

Զուրեակատարութեան կանոնաւոր դաս պիտի տրուի փափաքող աշակերտներուն տարեկան 2 օսմ. ոսկի յաւելուածական վճարումով։

Վարժարանիս պատէրազին կցուեցան վերջերս ընդարձակ գետիններ, որոնք նոր դիւրութիւններ պիտի տան աշակերտներուն դրօսանքի ժամերը աւելի հաճելի ընելու։

Աւելի տեղեկութիւններու համար դիմել Մր. Ռ. Ռ. Բիթի, Պայպըլ-հաուզ, կ. Պոլիս, կամ վարժարանիս տնօրէն Տր. Ռ. Զէյմպրրսի, նամակները ուղղելով Պայպըլ-Հաուզ։

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԴԱԼԷԱ

Ա. Ա Ն Թ Ա Պ

Սոյն Գոյէճը պիտի սկսի սեպտ. 10ին։ Գիրքերը գեղեցիկ է և ջուրն ու օդը առողջարար։ Ուսողներու բարոյականին մեծ խնամք կը տարուի։ Կրօնական մթնոլորտը յոյժ վսահելի է։ Ընթացաւարտներուն հանրութեան մէջ վայելած գիրքն ու ազդեցութիւնը Գոյէճին ամենալաւ յանձնարարականներն են։ Դասերու յայտագիրը անցեալ տարի աւելի բարձրացաւ։ Ուսանողութեան և կերակուրի համար 10 օսմ. ոսկի կը պահանջուի գիշերօթիկներէն։ Իրենց զաւակները Գոյէճ դրկելու փափաքողները ընդարձակ տեղեկութիւն և ուսմանց յայտագիրը ստանալու համար կրնան դիմել հետեւեալ հասցէին։

Մր. Մէրիլ,
Այնթապ

2

Յ. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԸՆԹԱՑՔ

ՄԱՅՐԵՆԻ ԼԵԶՈՒԻ

Այբբենարան-ընթերցարան

Բնական և դիւրագոյն մեթոտ կարդալ գրելու։ — Գիր և ընթերցում համընթաց։

Գին 60 փարա. 100 հատ 100 դրշ. 100 հատէն պակաս՝ 100ին 20 դրշ։

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»ՆԻՆ ԹԼՖԻՐԻԴԱՍԸ (76)

ՄԻՒՍԹԱՆԹԸՐԳԸՆ ԷՍԿԱՓԸ

ՄԻՒԷԼԼԻՑԻ

ԲԻԷՐ ՏԷԼԳՈՒՐ

Լ.

ԻՍԹԻՆԹԱԳ

Մագսիմ պէօյլէճ ճէվապ վերիր իքէն, թավրը օ գատար սատ, եիւղի օ գատար հալի թապիխսնտ իտքի մսիս. Բէրնօլէն ալտանտը, տէլիգանլէրնն սէօզլերին ինանուպ պու սիւալինտ ըսրար էթմէտի։

Վէ մէվգուֆէ թէքրար տէրտաթ իտիլտիսի խանէտէն պաշգա պիր եերտէ մուգիմ օլտուղունը սէօյլէմէքտէ իտտտա էթտիեէնի սէօյլեուպ վէ Մագսիմ թէքրար ինքեար էթմէսի իլէ ուզուն պիր նէֆէս ալտը։

—կէօրտիւնիզ քի ճիւրմիւնիզ իքի տիւրլիւ սըր, պիր գաթիլ պիր սըրգաթ պունլարտան պիրինի սիւալ իլէ իքինճիսինէ տէ ճէվապ ալտաղըմ։

Մ. Գոնթ տը Ֆըրոզլէն մէյթինի Բանթէնէ գատար նէ՝ վէճճ իլէ կէօթիւրտինիզ, պիչարէի նէրէտէ՝ գաթլ էթտինիզ, Բարիզտէ մի եոգսա խարիճտէ մի, Գոնթ տը Ֆրոզլը գաթլ էթտիեինիզ եէրէ գատար սիզի թաագիպ էթտիրմէեէ նա՞սլ մի գէթտիր օլտընը։

—Պու իւչ սիւալլէրին հիչ պիրիսինէ ճէվապտմ եոգ սըր։

—Սիզէ չուրասընը տա իղանէ մէճպուրըմ քի, Մ. Գոնթ տը Ֆըրոզլէն էսվապլարը թէքմիլ սօռուլարաք ֆէնտա էսվապլար կէյտիրիմիշ իտի, պունլարըն նէրէտէն ալընտըղը մալիմ տէեիլ, Մ. Ֆրոզլէնն էսվապլարընը նէ կարտընըզ, վէ չիմտի սիզէ կէօսթերտիեիմ միւսիւ Գոնթա կիյտիրտիեինիզ էսվապլարը նէրէտէ պուլտունըզ։

Մագսիմ օմուզլարընը սիլքերէք։

—Պանա կէօսթերտիեինիզ էսվապլարը թանըմամ, Գոնթըն քիլէրինինտէ նէ օլտուղունը պիլմէմ։

—Ճինանէթի իճրա իթմէք իչուն եալընըզ մը՝ իտինիզ. վէ նէրէտէ իրթիքտաչ իթտիեինիզի սատլէթէ թանըթմա՞ղմըսընըզ։

Մագսիմ էճվապ վերմէեէ պիլէ թէնէզիլ էթմէտի։

Միւսթանթըգ սէօզինտէ տէվամ իլէ։

—Մէնէ՝ ֆիլինիզ իչուն ֆէտտա էթմիշ օլտուղունըզ սատամտան չալտըղընըզ իքիեիւզ էլլիպին ֆրանգը նէ՝ եափտընըզ։

Մագսիմտէ, եինէ օ սիւքիւթ։

Պու տէֆա միւսթանթըգ խըզըճա սատաղա գալգտը տէտի քի։

—Սիզի հապտանէեէ կէօնտէրէէլիրմ, իսթինթագընըզ խիթամ պուլտը, մա հէզա ճինանէեի իճրա իտիլտիեի վագթի նէրէտէ պուլունտուղունըզը սիզէ սոն տէֆա օլարագ սիւալ իտիեորտ։

—Սէօյլէմէէ մուգթէտիր տէեիլ իմ։

Մ. Բէրնօլին ղազալընտան պիր քէրրէ հարէքէթ էթտի վէ թէքրար եէրինէ օթուրարագ միւթթէհիմի տըշարրեա չէգարմալարընը էմր էթտի։

Մագսիմ քէնտիսինէ ղալէպէ էթմիշ օրան աէհէթլի մուսիպէթին սպըրրըզը ալթընտա ֆիճթուր իլէ եիւրիւգէտ իտի, քէնտիսինի պիլմէեէրէք սատ վէ միւճրիմ կիպի բօլիս զապթասը տէրունինտէ օլան գարանլըգ վէ պէտեիւք կէրտապա պէնզէեէն եօլարտան կէչրիւէրէք պիլա մէճալ օտուղը հալտէ հապսխանէեէ կէօթիւրտիւէր։

Գառու՝ իւգէրինէ գաբանտըղը վագթ, քէնտիսինէ սանսալիալըգ իտէն թանթատան իսկէմէտէ իւգէրինէ տիւշերճէսինէ քէնտինի պըրագուպ վէ պաշրնը էլլէրի արասընա ալարագ, «էյվա՛խ պիթտիմ» տէտի մըրըլտանտը։

Զէվալը տէլիգանլընա սարբիմըզ օլան տիւեիւմէր բէք տօլայընըզ օլուպ, իչինտէն չէգըլմասը մուհալ իտի։

Պիչարէ չօճուգ պունլարընն չէօզիւլմէսի իչուն սարթը գուվվէթ իթտի իսէ տէ, տէսթէրէս օլամատը։

Ք.

ԱԼԻՍ

Ալիս տը Լօնբրիէ մատատ Մարիօնընն էվինի, եիւրէեի բահաթճա օլտուղը հալտէ թէրբ իթմէշ իտի։ Միւտաթը մէետտէ տէվամ իթմէշ օլան զայպուպլիթինտէն խապէրտար օլուրլար գօրգուսը իլէ ատէլէ իթմէքտէ օլուպ, քէնտինի թաագիպ իթմէքտէ օլան պիր կէնճ ատամը կէօրմէեէրէք սիւրաթլա գաթի մէսաֆէ իտէր իտի։ Պու ատամ տա մարքի Շարլ տը Պոնվիլտէն պաշգասը տէեիլ իտի։

Պիր ազ վագթ սոնրա Բաեին սոգաղնտաքի օթէլին ազըր գաբուսը Ալիս իլէ խրտմէթճի գատընը իւգէրլէրինէ գաբանտը։ պիր ազ սոնրա, մարքի տէ գաբունընն զիլինի չէքուպ կէլէն գաբուճուեա սանքի պիլմէեօր իմիշ կիպի մատմազէլին խանէտէ օլուպ օլմատըղընը պատէաիւլ իչէրիսէ տալտը։ Բէնտիսինին օրատա պուլունմասը բէք թապի իտի, մատմազէլ տը Լօնբիրէնին խաթրընը սիւալ իչուն պէտեիւք բէտէրինտէն բուխաթ իսթիհսալ իթմէմիշ մի իտի։

Տէլիգանլընը կէօթիւրտիւքլերի սալօնտա խաչըճա պէքլէտի։

Իսթիեար Մ. Լօնբիրէ օթէլտէ օլմատըղընտան, մատմազէլ տը Լօնբիրէ Մ. տը Պոնվիլին զիեարէթինտէն խօչնուտ տէեիլ իտի։ Խաթալըղը զիեատէլէչիպ, Շարլը գապուլ իտէմէեէճէեինի սէօյլէմէեի տիւչիւնտիւ իսէ տէ, պիր ազ սօնրա մումմիլէչի եատնընա չաղըրմալարընա բաղը օլտու։

Մարքի օտաեա տախլ օլտուղը վագթի եիւգիւնտէ էսէրը մանգունիյէեի միւչահէտ օլունտուեօր իտի։

Հալի միւթալգ օլուպ մատմազէլ Ալիսին էօնիւնտէ պաշընը եէրէ տէյտիրիրճէսինէ էյտի։

Շարլ էվվէլա միւթէէսիր պիր սէս իլէ մատմազէլ Ալիսին սըհհէթինի սօրտու։

Ալիս մուխթէպինի սէօյլէմէք արզուսընտա պուլունտուղունը իյմախէք պիր թավրլա տէտի քի։

—Պէն քէմալիյէ քէսպը սըրէթ իթտիմ։

—Պէն տէ Մ. տը Լօնբրիէէն սիպէ արզը խիւրիւա իթմէք միւսաատէսինի նախիրեէթ կիպի մէճուտ պիր սէրվիթ իսթիհսալ իթտիմ։

—Եա արզումըն խիլաֆընտա պուլունուեօր իսէ՝նիզ... պէօեիւք բէտէրիմին վատընը պաշգա պիր սուրէթի թէլագգը իթմէեէճէեինիզի իւմիտ իտէրիմ։

(Տեւող)